

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ІМ. ПУШКІНЦЬКОГО
Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1989 року

№ 36 (4063).

СУБОТА

9

ВЕРЕСНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

ПОВЕРНЕННЯ ДО СВЯТА

Першокурсники потроху освоюються в новій ролі, — вони вже справжні студенти. Старшокурсники ще перебувають у «розслабці», яку дозволяють собі у перші дні, багато хто зустрічає дощел будні у колгоспах... Словом, навчальний рік розпочався. Але ось ці знімки ще раз повернуть їх у той день.

Того дня була традиційна посвята у студенти. Та для Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування він пам'ятний ще однією подією — студенти отримали символічний ключ від нового дев'ятиповерхового гуртожитку... Разом із ним будівельники управління «Цивільбуд-3» передали і справжні ключі. Завершувала роботу бригада облицювальників, яка ще в переддень 1-го вересня підбивала останні штрихи. У день відкриття робітники її стали гостями свята. А свято вдалося. Першокурсників провели через вогонь, воду і мідні труби (умовні, щоправда). Ансамбль народного танцю «Розмай» змінював колектив сучасного естрадного танцю. День був вщент наповнений культурною програмою. В інституті виступав камерний ансамбль «Виола» Донецької філармонії. Ну а ввечері — дискотекна.

Чому б і не повернутися подумки у той сонячний день!

Фото В. ГРИБА.

ХРОНІКА ПОДІЙ

ПРЕС-ЦЕНТР ПОВІДОМЛЯЄ

БОБРИНЕЦЬКИЙ РАЙОН. Комсомолец Олександр Коваленко — майбутній агроном. Зовсім небагато часу залишилося до закінчення навчання в Бобринецькому сільськогосподарському технікумі. Розуміючи, що теоретичні знання потребують практичних навиків, Олександр свою останню навчальну практику пов'язав з конкретною хліборобською роботою — все літо працював на тракторі в колгоспі імені XX з'їзду КПРС. Роботи виконував добросовісно, у визначені строки, високоякісно.

ПЕТРІВСЬКИЙ РАЙОН. На святі врожаю у колгоспі імені Ілліча разом з досвідченими живарями не раз згадували добрим словом і багатьох старшокласників Водянської неповної середньої школи та їхніх ровесників з інших місць країни, які влітку гостювали в селі, а в період жнив прийшли на допомогу старшим. Старано, по-господарськи порядкували на току біля хліба Володимир Філатов, Валерій Здебський, Наталя Галіба, Геннадій і Валентина Плахіни та інші юні помічники. Вони впорядковували ворохи збіжжя, вантажили його на автомашини, виконували інші роботи, за що і заслужили щире хліборобське — спасибі!

ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ РАЙОН. У молодого механізатора другої тракторної бригади колгоспу імені Свердлова Сергія Бесарабова стаж роботи невеликий — рік до служби в армії й стільки ж після неї. Але і за цей час комсомолец довів, що механізаторська справа, то його покликання. Він досконало оволодів довіреною технікою і високопродуктивно використовує її на всіх роботах. Останнім часом своїм ЮМЗ-6 молодий тракторист доставляє з поля корми на молочнотоварну ферму. Тваринники задоволені його роботою.

НОВГОРОДКІВСЬКИЙ РАЙОН. Кормодобувники колгоспу імені Шевченка доклали чимало зусиль для вирощення високого врожаю силосної кукурудзи. Організовано вони проводять її збирання. Першість на косовиці утримує молодий комбайнер Василь Кожокар. Разом з трактористом Володимиром Руснаком він кожного дня відправляє до силосних споруд по 450—500 тонн зеленої маси.

Куняючі були й тут («синдром збіговиски» — сленгом репортерів — спрацював). Їх теж не погребувало зафіксувати на плівку недремне відеооко центру «МОСТ». Але загал минулого вівторка у залі засідань Кіровоградського міського партії своїх емоцій не приховував: назріло і вже час! 5 вересня було скликано загальні збори комсомольського активу обласного центру, щоб вирішити дилему: укрупнений міський чи (по старому) два райкоми ЛКСМУ!

До початку зборів кожен бануючий дістав «Обґрунтування створення об'єднаного міського ЛКСМУ України в м. Кіровограді», де міг дізнатися буквально все. За останні 5 років к/о міста зменшилась на 6 тисяч членів ВЛКСМ, процес цей триває. Паралельно з об'єктивними причинами гальмом в ефективній діяльності комсомолу Кіровограда є багатогалузева структура керівництва первинними, дублювання відділів райкомів та міському, відірваність апарату від первинних, нерациональне використання фонду зарплати комсомольських працівників... Враховуючи настання партійних та спілчанських форумів, комітети комсомолу міста пропонують снасувати дволанкову структуру управління первинними (райком-міськом) на користь одноланкової (міськом).

Серед переваг такого перетворення були названі можливі наблизити працівників апарату міському до первинних; скорочення кількості відповідальних працівників апаратів на 20 процентів та загальною організаційних заходів; зникне дублювання роботи відділів РК та МК; зникне управління надбудова; буде звільнення фонду зарплати для можливого використання як ставок для звільнених комсомольських працівників і можливість розмістити на звільнених робочих місцях в будинках Ленінсько-

го та Кіровоградського райкомів ЛКСМУ молодіжні об'єднання міста, позбутися зайвої опіки з боку райкомів партії, але й посилити зворотний зв'язок з партійними комітетами в падаєній конкретній допомозі первинним к/о за рахунок єдиного центру впливу — міському партії; підвищиться персональна відповідальність працівників за стан справ у закріплених за ними первинних; збільшиться кількість загальноміських заходів І, нарешті, при зменшенні кількості секретарів з 9 до 3—4 за такої структури відпадуть представницькі, координуючі функції управлінської ланки (секретарів) і перейдуть на конкретні функції відповідальних організаторів для роботи безпосередньо в первинних. Ці міркування біоро Кіровоградського міського ЛКСМУ України ухвалили і вніесли на розгляд зборів активу і спільного пленуму районних і міського комітетів комсомолу міста.

В обговоренні виступаючі зосередились, в основному, таки, на самій потребі реорганізації міського ЛКСМУ, аніж на нюансах його структури. Перший секретар Кіровоградського РК ЛКСМУ В. Малишок закликав думати на перспективу («криза кризию, а про якісний бік роботи не забувати...»). Аудиторія жваво оплесками зреагувала на пропозицію заступника секретаря к/к КіСМУ В. Мігеля відмовитись від пропонованої структури об'єднаного міського на користь такої: первинна за інтересами — райком — ЦК ЛКСМУ. На хвилі ентузіазму він навіть тут же був дообраний у склад комісії по виборенню проекту рішення зборів. До недавніх пір перший секретар Ленінського РК ЛКСМУ Ю. Устиновський, зокрема, гаряче підтримував думку про скасування

дволанкової структури управління первинними, хоча й висловив жалю, що 15 років тому літні аргументи використовувалися на користь двох райкомів В. Мігеля назвав нерозумною й несправедливою. На його думку, трьох секретарів у майбутньому МК буде явно недостатньо, а новостворюваному міському слід серйозно взятися за збільшення кількості спілчан, значно поліпшити віддачу від своєї роботи, зокрема, ідеологічної. Секретар комітету комсомолу заводу «Гідросила» І. Четвертак не розділяв побажань попереднього виступаючого щодо долі тих з апаратників, котрі не потраплять до об'єднаного МК ЛКСМУ. На його думку, вакансії досить навіть нині, а решту працівників будуть працевлаштовувати згідно трудового законодавства. Він, однак, погодився з вимогою при формуванні нового міського звернути особливу увагу на ідеологічний відділ. Другий секретар Кіровоградського РК ЛКСМУ І. Ермаков наголосив, що за нової структури працівники міському дійсно будуть ближче до первинних.

Перший секретар обкому ЛКСМУ С. СНОПКОВ проінформував, що ініціатива Кіровоградського міського була схвалена обкомом, але висловив ряд міркувань щодо покращення структури. Зокрема, він наголосив, що первинним, де криза помітніша, важливіше не кількість секретарів і організаторів майбутнього міському, а їхня віддача. Тому замість додаткових секретарів варто мати більшу кількість відповідальних організаторів; облік членів ВЛКСМ варто віддати в

первинні; ідеологічну роботу не відокремлювати від суто організаційної. Представник ВО «Дручій» В. ТЮПА висловився за існуючу кількість працівників МК, тобто за скорочення його майбутніх структурних ланок, а табличку за вилучення звільнених коштів замість нових ставок у конкретні справи.

По першому питанню було остаточно ухвалено рішення про скасування райкомів м. Кіровограда, строк повноважень яких, відповідно, закінчиться 25 листопада в день проведення 139-ої міської комсомольської звітно-виборчої конференції. Щодо структури було вирішено в принципі погодитися з другим варіантом серед запропонованих. А до затвердження на наступному пленумі МК ЛКСМУ (орієнтовано на початку листопада) обговорення продовжити. Тоді ж буде затверджено резерв на секретарів та завіддлами новостворюваного міському. Рішення цих зборів, таким чином, за наявності кворуму членів обох райкомів та міському ЛКСМУ було ухвалене як рішення спільного пленуму цих комітетів.

Збори були також поінформовані про порядок обрання делегатів на наступну звітно-виборчу конференцію (враховуючи непроходження районних, з розрахунку від кожних 95 членів ВЛКСМ первинної — по 1 делегату). Останнє питання роботи зборів активно було майже пікантним: комуна першину має встигнути делегувати представництво на... конгрес «Міс Кіровограда», що пройде в обласному центрі 24 вересня під час святкування Дня міста.

ЦІНА ПОСМІШКИ

КОМСОМЛКА СВІТЛАНА ГАРКУША ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ЗНАМ'ЯНСЬКОГО СПТУ-12 ВЖЕ ШІСТЬ РОКІВ ПРАЦЮЄ НА ЗАЛІЗНИЧНІЙ СТАНЦІ ЗНАМ'ЯНКА.

ЗА ЦЕЙ ПЕРІОД ЧУЛА ВІД КОЛЕГ ПО РОБОТІ ЛИШЕ ТЕПЛІ СЛОВА ПОДЯКИ. ХОЧА, ПОВІРТЕ, НЕЛЕГКО ДАЄТЬСЯ ДІВЧИНІ ТЕХНІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ДИСТАНЦІ ЗВ'ЯЗКУ.

Фото Ф. ГРОНДА.

КРИМІНАЛЬНА ХРОНІКА

...В машину сіло троє. Біля лісо-смуги «пасажири» зупинили машину, тяжко побили її володаря, прив'язали до дерева, і заволодівши транспортом, зникли.

З приводу розбійного нападу Знам'янським МРВВС порушено кримінальну справу.

За тиждень з 28 серпня по 3 вересня в оперативних зведеннях УВС облвиконкому зареєстровано 73 злочини і 34 пригоди. Треба відзначити, що особливо небезпечних злочинів поменшало. Трапився 1 випадок нанесення тяжких тілесних ушкоджень, 1 згвалтування, 3 грабежі. Здійснено 26 крадіжок приватного майна громадян і 24 крадіжки державного майна.

Частими стали випадки викрадення у колгоспах.

РЕЗОНАНС

Шкода, але нерідко доводиться перекопуватися, що гласність мо-

«ЩО ЦЕ — З'ІЗД, ЩО ВІДКЛУЧИЛИ МІКРОФОН?»

Ця репліка одного з ораторів лише на мить розрядила атмосферу в залі бібліотеки імені Крупської, де на засіданні громадсько-політичного клубу «Перевесло» обговорювалася тема «Народний Рух України за перебудову — «за» і «проти». Дискусійна напруга справді нагадувала недавній з'їзд народних депутатів і недобором парламентської культури теж. На жаль, емоційні сплески не прикрасили обміну думками.

Протилежні погляди зіткнулися вже у виступах доповідачів. Першим — член Кіровоградського координаційного ради НРУ письменник В. Ф. Кобзар назвав основні напрями діяльності Руху: правову, політичну реформи і реалізацію лозунгу «Вся влада Радам», зазначив, що без ліквідації відчуження людини від засобів виробництва і демонтажу командно-адміністративної системи ніякої перебудови в нас не буде. Партия почала перебудову, але вона лише частина суспільства, а Рух дасть можливість взяти участь у оновленні широким народним масам. Промовець сказав, що основні цілі партії і Руху збігаються, закликав комуністів до діалогу з Рухом.

Другий доповідач — заступник завідувачого ідеологічним відділом обкому партії В. Д. Мішура зазначив, що слід відзняти теорію (проект програми Руху) і практику (збори, мітинги, заклики членів Руху) — між ними є розбіжності. Оратор вважає, що має місце змирення Руху з ескаризмськими та націоналістичними елементами; він наголосив на вторинності програми Руху, небажанні взяти на себе відповідальність за конкретні справи; нечітко висловлена ставлення до ролі КПРС. В. Д. Мішура не погодився також із закликом Руху до відміни цензури і відміни привілеїв (треба б сказати — незаконних привілеїв), сказав, що у лідерів Руху проступає прагнення до влади, закликав діяти в рамках існуючих законів, щоб уникнути соціальних конфліктів.

Обговорення, особливо виступу В. Д. Мішури, було бурхливим і тривалим. Виступили в дебатах викладачі педінституту І. Бублик, Ю. Сурмін, Л. Куценко, В. Репало, секретар Кіровоградського райкому пар-

тії Л. Пилипенко, журналісти Б. Куманський, В. Погрібний, письменник В. Панченко, шахтар В. Поліщук, інженер В. Григор'єв, колишній військовослужбовець В. Мартинюк, юрист В. Шишкін та інші, кожен вносив у вачення нового явища свій акцент. «Рух стримується апаратом»; «Вважаю конфронтацію на ґрунті Руху невірною»; «ми, комуністи, перебудову робимо ще повільно»; «Рух потрібен як контроль за апаратом і обов'язково мати свою пресу». Прозвучало і застереження: якщо Рухові «закрити заслінки» він може проникнутися націоналістичними тенденціями. Партійні працівники, зокрема, висловили занепокоєння тим, що активну роль у Русі відіграють члени Української хельсінської спілки (УХС), що НРУ використовує націоналістичну символіку. В. Ф. Кобзар зазначив, що на сьогодні він вважає питання символіки справою далеко не першорядною. Присутні погодилися з тим, що люди недостатньо знайомі з програмою НРУ (проект дала тільки «Літературна Україна»), з діяльністю УХС, закликали до діалогу партії і Руху.

Через день після згаданої дискусії в облпрофраді зібрався представники деяких трудових колективів області. Секретар облпрофради С. М. Янчук запропонував у зв'язку з побажаннями людей обговорити питання про обрання делегатів від трудящих — не членів Руху — на з'їзд НРУ. В. Ф. Кобзар повідомив, що всі мандати і гостьові запрошення на свій з'їзд уже розподілили між собою члени осередків НРУ згідно з квотою на область. Тоді після живих дебатов присутні вирішили послати до Києва 18 чоловік у ролі спостерігачів — можливо, їм якимось чином вдасться більш-менш зблизька ознайомитися з ходом з'їзду, який проходить у ці дні.

м. Кіровоград. Наш кор.

Обманути б АЗС...

РЕЙД

Подають водії операторам АЗС разом з талонами на бензин і шляхові листи. За вимогами в них повинні бути вписані не лише номерний знак автомобіля, прізвище водія, а й номер талону на бензин. З десяти шляхових листів належним чином заповнені в кращому випадку п'ять-шість. Решта!

Решта заповнюється на місці. Робиться це так. Оператор повертає пульт водієві і той біжить в автомобіль за ручкою, щоб вписати номери талонів. Здебільшого ручки не знаходяться в кабіні і водій повертається до оператора, щоб та йому її позичила «на хвилинку».

Для чого все це ми розписуємо? — запитає читач.

Та для того, щоб ще раз нагадати не лише водіям, а й тим, хто видає їм шляхові листи — робіть це все у себе на підприємствах, в організаціях. Бо поки водій займається цією справою (а його машина стоїть біля бензоколонки) інші не мають змоги заправити пальним свої автомобілі. Якби все робилося так, як повинно, якби не було оцих заповнювань шляхових листів, можна з певністю сказати — черги до бензоколонки були б коротшими.

Не перевелися серед водіїв ін-

кої експедиції Міністерства геології СРСР. Де він їх узяв, надіємось, ми дізнаємося від керівників заводу.

Ще хочеться нам дізнатися, хто ж то був за кермом «Волги», державний номер якої 10—36 КДА. До речі, водій цього автомобіля мав талони Кіровоградського психдиспансеру.

Думається, що дізнаємося від директора бази «Укробтбакалія» не тільки прізвище водія голубого фургона, а й те, де йому вдалося роздобути талони різноманітних організацій.

Взагалі-то прикладів найрізноманітніших дисциплінарних порушень при заправці автомобілів можна навести багато. В рейдовиків після «відвідин» декількох АЗС Кіровограда залишилися сумні враження — ті водії вважали себе господарями становища, у яких є «чужі» талони. От і набирають на них здебільшого (непроконтрольовані ж!) пального на свої потреби. Таких талонів всього за декілька годин роботи членами обласного штабу «КП» було виявлено більш ніж на 500 літрів. Чи не забагато це?

ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ...

Скільки вже казано-переказано про ці клуби! І назва ж яка — клуб. Та ще не де-небудь, а за місцем проживання. Це зна-

Із зачиненими клубами все зрозуміло — виправдання знайдеться завжди у тих, хто їх зачиняв, але не зрозуміло ще страшніше — в деяких, які працювали, не було дітей, або якщо й були, то без перебільшення скажемо — одиниці.

Дитячо-юнацький клуб «Ленінець», що по вулиці Дзержинського, 37, працював... сам з собою. У «Чайці», що по вулиці Волкова, 6, в атлетичному залі анаходився один чоловік. Двоє (це найбільше число!) було лише в клубі «Космос», що по вулиці Лацаєва, 10, а по вулиці Героїв Сталінграда 12, корпус 1 у фізкультурно-оздоровчому клубі, незважаючи на те, що він теж був відчинений, панувала тиша...

НЕЗВИЧАЙНІ ЧЕРГУВАННЯ

Кожного разу, коли чергують дружинники разом з міліціонерами, вони проходять інструктаж у райвідділах внутрішніх справ. Так було й тоді, коли до рейду підключилися комсомольські активісти. Зразу обмовимося, що про інструктаж згадали не заради красного слівця, а щоб наголосити — те, про що там розповідають, згодиться під час чергування.

І справді — згодилося. Разом з працівниками Ленінського (м. Кіровограда) райвідділу

ЛЮБИТЕЛІ ПОКАТАТИСЬ

З Володимиром Іллічем Пастушенком ми познайомилися на Знамянському КПП. Члени обласного штабу «Комсомольського прожектора» мали намір провести разом з працівниками ДАІ спільний рейд по виявленню фактів використання державного автотранспорту в особистих цілях.

На жаль, від такого рейду довелося відмовитись — пробуксував «міліцейський» комсомол, який обіцяв у цьому напрямі допомогти. І от, щоб рейд все-таки провести, ми відправилися темної ночі разом з капітаном дорожньо-патрульної служби в цікаву прогулянку кільцевою дорогою, яка обвиває Кіровоград.

Сьогодні турбує представників дорожньо-патрульної служби стан справ з рокерами. Окими, яких часто ми бачимо не тільки по телевізору, а й на вулицях Кіровограда, навіть, де рух транспорту заборонений.

— Як правило, садять позад себе підлітки на мотоцикли дівчиць, запасаються «припасами» і вирушають за місто, на природу. Рідко в таких випадках не береться з собою спиртне, — розповідав, гальмуючи службового «Жигуля» біля мікроавтобуса В. І. Пастушенка. — На нашу вимогу зупинитися вони не реагують ніяк. Так і «літають» безкарно дорогами, лякаючи не тільки перехожих, а й автомобілістів.

Вийшовши з машини, Володимир Ілліч запитав колег, кого це вони затримали.

Виявляється, дійсно, працівники ДАІ оформляли належні документи про виявлення факту використання службового автотранспорту з особистою метою.

У даному випадку водій АТП-13527 Роман Прядко вирішив прокатити вночі дівчину на службовому мікроавтобусі. Свій вчинок пояснював, що везе її не куди інакше, як додому в село Завадівку.

Дівчина, а якщо вірити їй, нею була шістнадцятирічна Олена Панченко, учениця Олександрійського педучилища (це раз зауважимо — це за її словами!) мешкає ж у іншому селі — в Первозаванці. А їхали в Завадовку до Оленчиної подруги повеселитися...

Треба ж було так статися, що їх «загальмували» якраз при в'їзді з міста. Та так швидко, що не встигли й домовитися про спільну версію, — куди й навіщо їхати.

Забігаючи наперед, скажемо, що тієї ночі подібних зловживань було чимало. Коментуючи таке «катання» В. І. Пастушенка розповів, що прогулюються водії службових автомобілів, починаючи від «Волг» і закінчуючи «КамАЗами». Здебільшого в супутники беруть дівчат і... пляшку спиртного.

Коли вже мова зайшла про спиртне, скажемо про глибочіе вловзання в душі деяких водіїв «зеленого змія» в Кіровограді. Щоб не мчатися від одного місця на інше, де затримують за кермом нетверезих водіїв, ми вирішили заїхати до обласного наркхдиспансеру.

Приїхали до нього і... застали чергу бо лікар психіатр-нарколога З. П. Тимофієва разом з черговим фельдшером Р. М. Брехунцовою фізично не встигали проводити обстеження. Поки медпрацівники обстежували А. Г. Кравченка, Анатолій Московець, позаштатний інспектор ДАІ розповів, що Анатолій Григорович який їхав у нетверезому стані (і з «газком»), коли його затримали, пропонував гроші, думав тишком-нишком відкупитися взяткою від позаштатного інспектора.

Зухвало себе поводити у коридорі лікарні й Сергій Дибенко, якого суди супроводжував інспектор дорожньо-патрульної служби І. І. Гудович. Він і затримав його нетверезим на мотоциклі.

Сергій, лепечучи нецензурну хотів «доказати», що він не пив і «грама».

Експертиза показала інше...

Ю. КОЗЛІТІН, заступник голови обласного штабу «КП», Ю. ЯРОВИЙ, спецкор «Молодого комунара».

ДОЗОРЕЦЬ

Недавно на Кіровоградщині було створено тимчасовий обласний комітет по боротьбі із злочинністю.

З перших днів своєї роботи члени комітету, в який увійшов ряд представників від державних, партійних, комсомольських органів, включилися в роботу. На сьогодні — це десятки проведених найрізноманітніших рейдів. Про деякі з них, у яких брали участь працівники Ленінського і Кіровського, Кіровоградського райкомів, Кіровоградського міськкому і обкому комсомолу, редакції газети «Молодий комунар», ми ознайомимо читачів на цій сторінці.

3

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

9 вересня 1989 р.

Хто бував біля Кіровоградського автовокзалу № 2 (тепер на нього кажуть «старий»), той, напевне, не міг не звернути увагу на величезний стенд, який мав би знайомити бажачих із «кращими КМК Кіровського району».

Мав би, але... Було це дуже давно. Уже й не пам'ятаємо, коли Кіровський (м. Кіровоград) райком комсомолу взявся обновили свої кращі КМК і познімав старі знімки.

Тиждень їздили дивилися — пустує стенд, другий тиждень проходить — пустує! Уже місяць пройшов, другий... пустує! Звертаємося за розясненням у райком комсомолу.

— Ми його плануємо переробити, буде в нас новий, ще кращий, — сказав нам перший секретар Кіровського районного комсомолу Валерій Малишкін.

Думка про новий стенд, звичайно, прекрасна. Але, напевне, було б краще, щоб «думалося» кіровським райкомівцям про це раніше. Отоді б старі знімки зняли, нові почепили на новий стенд і не було б пустого місця, на яке подивився і соромно стає, що в Кіровському районі не знайшлося дев'ять кращих КМК.

ші порушники, а саме — ті, хто правдами й неправдами намагається заправити автомобіль гостродифіцитним пальним АИ-93. Зрозуміло, в незначній кількості бензин АИ-93 є і в Кіровограді, але він у першу чергу виділяється спецмашинам.

На жаль, цього не хотів зрозуміти водій «Волги» номер якої 10—36 КДА, який їхав невідомо куди 24 серпня. Пред'явити пульт відмовився, і вже зовсім знахвбнівши, розкричався, розмахуючи червоним посвідченням (нікому так його й не показавши), що він «з органі», і що це так не минеться членом обласного штабу «Комсомольського прожектора». Вихвативши з їхніх рук свої талони, водій «Волги», зіпсувавши настрій не тільки «прожектористам», а й операторам... просто-напросто втік.

Накивав п'ятами, як кажуть у таких випадках, і водій голубого фургона. Вдалося лише побачити цифри номера 30—92. Зрештою, дізналися, що цей автомобіль належить базі «Укробтбакалія». Спочатку він приніс талони на бензин, які чомусь видані були не базою, а... Кіровоградським облспіхлікарнею, колгоспом імені Крупської. Коли ж його попросили принести пульту, він, трахнувши дверцятами автомобіля, теж утік.

Найбільший «урожай», однак, був у водія автомобіля КАЗ-608, державний номер 63—22 КДМ Л. І. Товстогана, який належить заводу «Прогрес». Він хотів вліти в бак автомобіля сто літрів пального, але на талони Кіровсь-

кий — нікуди і йти-їхати не потрібно. Живеш, наприклад, по вулиці Полтавській в обласному центрі. Вийшов з квартири. Куди ж його піти? Звичайно, в клуб. Тим більше, що він поряд, по цій же вулиці, в будинку № 81. Назва «Промінь».

Є, дорікнуту мешканці вулиці авторів даної публікації, тільки щось тьмяний промінь, а інколи й взагалі спостерігається темнота від роботи цього клубу. Нам, звичайно, не вірилося, що справді «Промінь» та без проміння і вирішимо туди навідатися в один з літніх днів. Знаєте, що ми там побачили?

Нічого, бо, як ви певно вже здогадалися, клуб не працював. Чому? Ніхто цього не знає — невідає. Розкладу роботи, як не вдивлялися на стіну, не побачили.

Читач, який, можливо, захоче нас дорікнути в упередженому ставленні до клубів за місцем проживання, зауважить, що це єдиний випадок і поспішних висновків нам робити не варто. Та якби лише один «Промінь» не працював того дня.

Фізкультурно-оздоровчий клуб «Дружба» теж був зачинений. Тамтешні жителі пояснили, що тут веде будівництво якийсь кооператив, що і хто конкретно робить — більшість мешканців і не знало. Кооператив «Силует» приїхав до рук клуб «Зміна», що по вулиці Глінки, 2-а, ще один клуб «Зміна», цей вже знаходиться по вулиці 50-річчя Жовтня, був зачинений.

внутрішніх справ комсомольці вирушили в рейд. Їх ще при проведенні інструктажу попросили, щоб почергувати... до третьої години ночі. Не всі, звичайно, а ті, в кого патрулювання проходить на найскладніших дільницях.

Не будемо переповідати, як проходило саме чергування, як разом з міліціонерами працювали комсомольці, що вони зокрема робили. Працівник патрульно-постової служби майор міліції П. І. Каулюк сказав, підбиваючи результати спільного чергування десь після третьої ночі, що завдяки допомозі комсомолу вдалося затримати чотирьох чоловік за дрібні хуліганства, шістьох — зарозпиту спиртних напоїв у громадських місцях.

Також був виявлений один випадок самогоневаження, затримано злочинця, по якому з 1987-го року було оголошено всесоюзний карний розшук.

Крім цього, постарався оперативний комсомольський загін дружинників ВО «Червона зірка». П'ятнадцять його членів взяли участь у чергуванні на своєму підприємстві, де, на жаль, ще не перевелися любителі розпити пляшку оковитої на роботі, або, зробивши це в іншому місці, прийти в нетверезому стані на завод, щоб там «знайти якусь пригоду».

Червонозорівцями — комсомольцями лише в райвідділі міліції за один вечір було доставлено чотирьох правопорушників.

ВИБИРАЙТЕ СТАТУТ!

КОМСОМОЛЬСЬКА ПЛАНІРКА

ПРО ЗМІНИ МОДЕЛІ ВЛКСМ І ПРОЄКТІВ НОВОГО СТАТУТУ КОМСОМОЛУ

Варіант 1

Дані пропозиції змін моделі ВЛКСМ і проєкту нового Статуту комсомолу розроблені, виходячи, перш за все, з аналізу суперечностей як виникли у внутрішній діяльності; пропозицій комсомольських організацій (у першу чергу первинних), реальних процесів перерозподілу компетенції центру і місць. Норми моделі, співпадають з тенденціями плюралізму в молодіжному русі країни.

При складанні проєкту нового Статуту група розроблювачів прагнула не втратити ті статутні норми, які діяли раніше і не суперечать сучасним тенденціям демократизації ВЛКСМ, прийнятних для нової моделі.

У проєкті Статуту ВЛКСМ пропонується новий підхід до характеру взаємостосунка з КПРС. Підкреслюється, що ВЛКСМ здійснює свою діяльність на основі єдиної з КПРС ідейної платформи, самостійно визначає напрями і форми роботи.

Передбачаючи зміни внутрішнього упорядкування комсомолу, проєкт Статуту ВЛКСМ спочатку говорить про те, що ВЛКСМ визнає невіддільне право молодих людей об'єднуватися в інші молодіжні організації, групи, органи громадської самодіяльності діяльність яких не протирічить Конституції СРСР, співробітничати з ними на рівній основі.

Проєкт Статуту ВЛКСМ передбачає в собі елементи федеративного упорядкування комсомолу. Виділяючи структурні зв'язки, функції центру і місць, коло важливості і принципів для життєдіяльності всього комсомолу, визначені концепції центрів і на порядок розширена самостійність спілок молоді. Цей період є генеральною лінією даної моделі.

У проєкті сказано, що ВЛКСМ складають Ленінські Комуністичні Спілки Молоді, що визнають Статут і Програму ВЛКСМ, їх мету і завдання. Передбачається, що всі спілки молоді, що входять до складу ВЛКСМ, можуть мати свої Статут і Програму, самостійно вирішувати всі питання свого внутрішнього упорядкування, функціонування, визначити порядок форсування своїх виборних органів, створювати нормативну базу, мати свій бюджет і бути юридичними особами, будуть самостійно встановлювати двосторонні і багатосторонні стосунки з молодіжними організаціями в країні і за кордоном.

Це передбачає, що питання внутрішньої будови кожної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді, що входить до складу ВЛКСМ, можуть вирішуватися не однаково. У той же час проєкт Статуту визначає перелік питань, вирішення яких повинно бути єдиним для всіх спілок молоді. До таких питань належать:

— норми і принципи членства у ВЛКСМ (визначення Статуту і Програми своєї спілки молоді, виконання рішень з'їзду ВЛКСМ, участь у роботі однієї з первинних організацій сплата членських внесків, єдиний для всіх членів ВЛКСМ комсомольський квиток);

— єдність у підході до організаційної будови (основа всіх ЛКСМ — первинна організація, первинні організації об'єднуються в районні і міські, а ті в свою чергу, в обласні і краєві);

— єдиний підхід до формування центральних виборних органів ВЛКСМ — на основі прямого обрання представників ЛКСМ на з'їздах спілок молоді.

Пропонується оновити принципи організаційної будови ВЛКСМ. Підкреслюється, що ВЛКСМ будується в основному по територіально-виробничому принципу, проєкт передбачає можливість створення первинних організацій і на основі спільності соціально значимих інтересів, за соціальним принципом.

Запропоновані норми, які дозволяють розумно зменшити централістський початок у принципах демократичного централізму. Разом з тим при глибокому аналізі і багатьох дискусіях визано необхідним зберегти всі норми цього принципу, зробивши їх більш гнучкими.

Побудова ВЛКСМ з елементами федералізму обов'язково повинна передбачити підпорядкування всіх організацій рішенням вищестоячого органу. Однак при прийнятті рішень вищестоячий орган повинен керуватися лише тими повноваженнями, які визначені для нього Статуту.

Проєкт Статуту ВЛКСМ по-іншому визначає повноваження і функції вищих органів ВЛКСМ. Вперше об'єднуються питання, які стосуються виключно компетенції з'їзду ВЛКСМ, Пленуму ЦК ВЛКСМ. Значно розширані повноваження Всесоюзної комсомольської конференції. Їй надається право вносити зміни в Статут і Програму ВЛКСМ. Вперше в цьому розділі появився Всесоюзний комсомольський референдум, і оновлюються його повноваження. Крім цього, пропонується використати референдум і в тих випадках, коли проблему не вдалося вирішити на з'їзді ВЛКСМ.

У проєкті Статуту пропонується новий підхід і до формування складу Бюро ЦК ВЛКСМ. Передбачається, що серед членів Бюро повинні бути обов'язково представники від кожної спілки молоді, яка входить до складу ВЛКСМ. Бюро ЦК ВЛКСМ визначається в проєкті Статуту як орган, який керує всією роботою комсомолу в період між пленумами. Разом з тим Бюро не може вирішувати питання, які стосуються виключно компетенції з'їзду ВЛКСМ і Пленуму ЦК ВЛКСМ.

Проєкт Статуту передбачає інший підхід до формування Секретаріату ЦК ВЛКСМ. Пропонується вибирати його на Пленумі ЦК ВЛКСМ за пропозицією першого секретаря ЦК ВЛКСМ.

У проєкті Статуту пропонується розширити права Центральної Ревізійної Комісії, зокрема дозволити їй мати свій бюджет, самостійно визначити структуру і штати свого апарату.

Вперше в Статуті ВЛКСМ з'являється поняття — власність ВЛКСМ. Дається пояснення, що входить в це поняття і хто розпоряджається власністю ВЛКСМ. Підкреслюється, що власність ВЛКСМ — це колективна власність усіх членів ВЛКСМ. Ленінські Комуністичні Спілки Молоді, що входять до ВЛКСМ, несуть відповідальність за свої зобов'язання самостійно розпоряджаються майном і коштами, на які по законодавству може бути покладене стягнення.

Проєкт Статуту ВЛКСМ значно відрізняється від того, який діє нині. В корені змінена його структура. Визначивши основну мету комсомолу, його відношення з КПРС, місце в політичній системі, принципи організаційної будови, життя й діяльності ВЛКСМ Статут зразу переходить до норм і принципів членства у ВЛКСМ. Пізніше визначається місце основи комсомолу — первинної комсомольської організації, і ще пізніше — районних, міських, окружних, обласних, краєвих організацій і Ленінської Комуністичної Спілки Молоді. Завершують структуру комсомолу його вищі органи.

За рахунок меншої деталізації і передання більшої кількості норм до компетенції Статутів ЛКСМ передбачається скоротити обсяг Статуту ВЛКСМ приблизно на одну третину від того, що діє сьогодні.

Введення в дію даного Статуту ВЛКСМ передбачає прийняття його на з'їзді ВЛКСМ і пізніше розроблення і прийняття на його основі Статутів ЛКСМ, створення ними власної нормативної бази.

Варіант 2

Узагальнені витримки проєкту Статуту Ленінської Комуністичної Спілки Молоді Радянського Союзу (ЛКСМ) — це проєкт принципово нової, іншої, ніж сьогоднішній комсомол, організації.

Багато комсомольських працівників вважають, що перебуваючи в комсомолі — це звільнення його від «деформацій», помилок, що, звільнивши комсомол від нашарувань, ми отримуємо здорову організацію, яка користується авторитетом у молоді.

Автори даного проєкту вважають, що молоді не потрібен комсомол за зразком 50-х чи комсомол зразка 20-х, ні комсомол зразка 18-го року. Той комсомол зробив свою справу і не потрібний, на думку авторів проєкту Статуту, сьогоднішнім спілчанам. Молоді (а не комсомольським працівникам) більш потрібна інша організація. Висловлюючись філософською мовою, сьогодні повинно статися «заперечення заперечення»: заперечення старого комсомолу; але, зрозуміло, не шляхом його знищення, а шляхом створення на його базі нової організації. При всій повазі до минулих поколінь комсомольців ми повинні зрозуміти, що час зацентралізованих, ієрархічних, заапаратницьких, одержавлених структур пройшов.

У проєкті даного Статуту говориться про новий комсомол. Про комсомол, як рух молоді і її організації, про комсомол, у якому вирішальне слово не за апаратом, а за первинними організаціями — основою комсомолу.

Автори проєкту стверджують, що вони не хочуть, щоб разом з бюрократичним комсомолом змерла і сама ідея комуністичного руху молоді в нашій країні, і вірять, що ті первинні комсомольські організації, яким небайдужа доля комуністичного руху, їх зрозуміють і підтримають.

Ми будемо моделювати молодіжної комсомольської організації, стверджує група з тринадцяти комсомольських працівників, які розробили даний проєкт і суть якого переповідається. Чому комуністичний, а не соціалістичний чи демократичний? Свідомо? Так! Хоча віддаємо собі належне в тому, що поняття «комунізм» дуже девальгувалося за останні роки.

Під комунізмом ми розуміємо не даний стан суспільства, не далекий ідеал, а дійсний рух, який знищує нинішній етап суспільства. Для нас комуністичні ідеали — це перш за все: свобода, соціальна справедливість, за все: рівність умов для розвитку кожного, принцип «давати суспільству більше, ніж брати», демократія, гуманізм, інтернаціоналізм.

Автори проєкту свого Статуту вважають, що в їхній спілці повинні бути люди, об'єднані не переконаннями, а не силою. Адже це абсурд, коли наприкінці XX століття молода людина добровільно вступає в комуністичну (не воєнізовану) спілку і не може з неї вільно вийти. У комуністичній спілці не може бути нічого, крім вільного вибору організації, тобто добровільного «входу» і вільного виходу. Єдиний тут суддя — переконання і совість комсомольця.

У даній моделі розвивається монополія територіально-виробничого принципу. Вводиться новий термін: функціональна ознака побудови організації, тобто побудова організації за інтересами, за професією, соціальною ознакою і т. д.

У комуністичній організації кожна молода людина може вибрати за переконаннями первинну організацію а кожна первинна може зареєструватися в будь-якій вищестоячій територіальній організації. Це суттєва відмінність від старого Статуту. Саме так розуміється «свобода вибору» собі однодумців, саме в цьому видно свідому роботу комсомольця в первинній.

У проєкті вводиться універсальний термін — первинна організація. Первинною тут називається будь-яка організація за ставленням до вищестоячої, де вона реєструється. Питання про реєстрацію вирішує вищестоячий керівний орган за представленням союзової комісії.

Також автори проєкту Статуту свідомо відійшли від принципу демократичного централізму і ввели термін «демократична єдність», за яким меншість має право на інодумство і самовизначення. Це — основне.

У проєкті закладена функція безперервного розвитку, що враховує нерівномірність розвитку наших республіканських спілок і регіонів.

Автори пропонують і можливі варіанти назви організації:

ЛКСМ — Ленінська Комуністична Спілка Молоді

КСМ — Комуністична Спілка Молоді
ВЛКСМ — Всесоюзний Ленінський Комуністичний Рух Молоді

ВКСМ — Всесоюзний Комуністичний Рух Молоді

ВКАМ — Всесоюзна Комуністична Асоціація Молоді

КАРМ — Комуністична Асоціація Радянської Молоді

КРРМ — Комуністичний Рух Радянської Молоді

Варіант 3

Внаслідок нинішнього нерівномірного розвитку молодіжного руху в регіонах і за соціальною ознакою видається неможливим побудувати єдиний жорсткий Статут, придатний для всіх груп молоді, яка належить до організації.

Неоптимальним видається нав'язування більшості голосів меншості як дуже жорстку централістську модель Статуту, так і моделі, яка для забезпечення більш широкого внутрішньої демократії є дуже процедурно-складною, розрахованою на високу ініціативну активність низових організацій

Бажано, щоб Статут закладав такі умови, у яких частини ВЛКСМ мають можливість вільного розвитку, але нерівномірність розвитку не впливає напруження ВЛКСМ.

Побудований виходячи з цього даний проєкт Статуту визначає ВЛКСМ, як спілку територіальних чи за інтересами спілок молоді, принцип формування вищих органів ВЛКСМ і надає можливість кожній спілці, що входить до ВЛКСМ, вибрати для свого внутрішнього життя власну модель Статуту в певних рамках, закладених у Статуті.

Третя модель, про основні принципи і положення якої ми розповіли, своєю гнучкістю відповідає сьогоdnішньому швидкому розвитку політичного становища в країні і процесів у молодіжному русі, у ВЛКСМ.

* * *

Якщо наших читачів, зокрема комсомольців, зацікавила узагальнена розповідь про основні положення якогось із трьох варіантів проєктів нового Статуту ВЛКСМ, редакція відповість на запитання, які вас цікавлять, а також пропонує всім бажаним включитися в обговорення основних напрямів даних проєктів.

Чекаємо ваших листів!
ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ ОБКОМУ КОМСОМОЛУ.
СЕКТОР КОМСОМОЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ «МОЛОДОГО КОМУНАРА».

Сьогодні ми пропонуємо читачам основні положення трьох варіантів нового Статуту ВЛКСМ, про які йшла мова ще напередодні VIII Пленуму ЦК ВЛКСМ.

Кожен із них — лише проєкт, ми ж подаємо їхні узагальнені напрями, які дещо відмінні від того Статуту, який діє сьогодні. Давайте разом подумаємо, а який з напрямів потрібний нам? Зрештою, можна запропонувати свої думки, адже це лише, нагадуємо, узагальнення проєктів!

4

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

КОР: Очолити обласну комсомольську організацію тобі, Сергію, випало в час, коли у Спільці падає криза, коли її авторитет пахитиється, став, як м'яч з гірки, котитися вниз. Що скажеш про це чкачам нашого тижневика, який бачиш вихід з цього становища?

С. С.: Криза в комсомолі (а ми довго намагалися відходити від цього слова, покладаючи надії на підвищення авторитету, за рахунок центрів НТТМ, МЖК, госпрозрахункових об'єднань) стала можливою тому, що ми недостатньо враховували інтереси первинних. Якщо говорити про шляхи розвитку комсомолу, то необхідно демократизувати про рух в цілому, розширити права і підвищити відповідальність первинних, щоб комітети відчували себе господарями становища при вирішенні будь-яких чи то внутрішніх, чи й господарських питань.

Іх позиція, їхнє ділове слово повинно звучати і проявлятися скрізь на зборах трудового колективу, в кабінеті керівника, при вирішенні конфліктних ситуацій. Ні в якому разі саме у первинній, не слід відступати! Це і є частина нашої молодіжної політики!

КОР: Як же бути з сквзівками обкому чи райкому комсомолу? Райком, якому обком «спускає» вказівки...

С. С.: Це вчорашній день! Зараз проявляється дух часу. Буваючи на пленумах у райкомах і міськкомах комсомолу, скажу, що там уже не сліпо виконують те, що їм кажуть чи в обкомі, а чи й в ЦК комсомолу республіки. Люди самі думають, оцінюють можливості, самі пропонують. Такі переїми мене, моїх однодумців лише радують.

КОР: Які ж обурюють, лякають?

С. С.: Дуже багато залишилося формалізму. Лякає пасивність, невіра в те, що можливі зміни на краще, невіра в себе.

КОР: Наприклад!

С. С.: Був на звітно-виборних зборах одного з відділків колгоспу імені Кірова Долинського району. Зібралася там молодь з твердим наміром «відрапортувати» й розійтися. Коли ж питання постало, навіщо їм спільчанська організація, якою вони її хочуть бачити, люди ще більше замкнулися. Проблем у них — одна на одній сидять. На всю вулицю декілька криниць. Воду молоді мами за сотні метрів тягають. З відпочинком, захопленням спортом... — теж проблеми. Як їх вирішує молодь, з ким? Про це не варто говорити, адже на збори навіть керуючий відділком не прийшов. Шкода, якщо всім комсомольцям пішли з цих звітно-виборних з думкою, що ще один раз зібралися, поговорили... І на цьому все.

КОР: Не завжди ж так буває. Є ж і інші організації, прямо протилежні, про яку ти розповідаєш...

С. С.: Звичайно, є. Сьогодні (для читачів уточнимо — розмова відбулася 30 серпня, — Ю. Я.) побував у колгоспі імені Боженка Кіровоградського району. На це кисню після нестачі повітря вдихнув.

Бойовитість відчувалася в усьому. На стільцях жарко було всім. Секретар колгоспної комсомольської організації Іван Назаров мав про що сказати: це образ за недостатню гласність у господарстві, що їхніх передовиків жнив, показники яких були чи не найвищі в колгоспі, не помітив ніхто; говорили тут і про оздоровлену за рік спортивну, культурно-масову роботу. Ні одна проблема не лишилася без уваги комітету комсомолу. Якщо організація бойова, якщо людей хвилює їхнє життя, то й успіхи не забаряться. Так, принаймні, було в боженківців.

КОР: Сьогодні в області в розпал звітно-виборної кампанії. В багатьох первинних вона проходить не то що сухо, а схематично, лише б пройти. Та й на останньому Пленумі ЦК ВЛКСМ прозвучала думка, що вона взагалі непотрібна. Що про це скажеш ти?

С. С.: Вважаю навпаки — без сьогоднішніх звітів і виборів нам було б надмірно важко підійти

до з'їзду Спільки. Зараз на звітно-виборних зборах потрібно, щоб вся організація в цілому задумалася, який комсомол їй потрібен, і щоб висловила про це колективну думку. Якщо так не робитимемо, то, виходить, знову надіятимемося на чарівну паличку — виручальочку, коли, там, у «верхах», хтось на з'їзді подумав про нас, а ми мовчки піднімаємо руки при голосуванні, схвалюючи чийсь, а не своє рішення. Ця думка, на жаль, ще мала місце в деяких комітетах комсомолу.

Розмова на звітно-виборних зборах, як показує цьогорічна кампанія, виходить там, де комсомольці щось робили. Хай не все їм вдалося, але якщо були зайняті справами, там звіти й вибори пройшли цікаво. Де нічого не робилося, а є й такі організації, свою бездіяльність «спихували» на розмови про кризу комсомолу...

КОР: Коли змінюються керівники, підлеглі теж чекають змін. Щодо тебе: як думаєш, вдалося тобі щось нове принести в обласну спільчанську організацію? Якщо так, то що саме?

С. С.: Це питання з застійного періоду. Тоді виконавці самі давали собі оцінку. Запитай про це тих, з ким працюю, хто зі мною безпосередньо зустрічався. Думую, їхня думка не буде неоднозначною.

Краще, що мені вдалося — так це познайомитися з багатьма людьми, котрі безпосередньо працюють з молоддю. Навіть не чекаю, що в мене стільки тут знайдеться однодумців А, може, і я їх однодумець?

КОР: Дуже часто ми любимо говорити слово «конкретно». Ос-

можна не погодитися, так би мовити, з прописною істинною, яку ти, Сергію, ще раз назвав: виховання не ділиться на частини. Однак, у чому бачиш вихід із складного становища в даному напрямі?

С. С.: Схильний думати, що коли комсомольські організації будуть авантажувати себе дійсно захисниками молоді, виразником її інтересів, то вони, як невід'ємна частина трудового колективу, будуть втручатися в усі соціально-економічні справи на підприємстві, в студентському, учнівському колективах, під час роботи, відпочинку.

Всім нам хочеться відпочивати не в темних підвалах, а в затишних відеокафе, танцювати на просторих майданчиках. Дехто навіть пропонує — давайте не те що проситимемо, а вимагатимемо на це гроші в державі.

КОР: Де ж узяти гроші на ці потреби, та хіба лише на ці!

«КРЕДО?» Бути самим собою»

таннім часом тільки й чуєш — конкретне діло, конкретні справи. Здебільшого це — економічна діяльність. Та хочеться почути трошки інше — що можна сказати про напружену роботу у вихованні молоді як про конкретну справу!

С. С.: Виховання — це і є конкретна робота комсомолу. Прагнення ж до конкретних справ у спільчан виникло не сьогодні і не вчора. Навіть не в першого покоління представників ВЛКСМ. Коли я починаю працювати в комсомолі, конкретною справою вважався ріст його рядів. Кількісний показник брав верх майже в усьому. Тепер зовсім інший підхід. Особисто вважаю, що МЖК, створення центрів НТТМ, госпрозрахункових об'єднань, відпочинкових центрів, різноманітні комсомольські будови — теж конкретна справа. Під словом «конкретний» ми хочемо бачити якийсь результат, який можна «помецати» руками, як на виробництві.

У вихованні конкретність буде видно через деякий час, коли, наприклад, виросте покоління людей, яким нині 10—15 років. Тоді буде видно, як їх виховав комсомол. Разом з сім'єю, батьками...

Виховання не можна ділити, відривати від історії, пам'яті народу, ставлення до минулого. Ми ніколи не відмовимося від героїчної історії Спільки, завжди будемо пам'ятати тих, завдяки чий крові і поту були завойовані нагороди комсомолу. Це — наша історія, наше виховання.

Виховання — це і відкриття нових сторінок історії, які були затьмарені сталінським диктатором. А таких сторінок у комсомольській біографії Кіровоградщини теж багато історія ж — це люди. Люди — наше вчора, сьогодні, завтра.

Наша історія — це предки, які жили на кіровоградській землі сотні років тому і які, наприклад, залишили по собі таку прекрасну архітектурну пам'ятку як Ковалівська церква.

Як можна виховати почуття культури, гордості за свою історію, коли ми так ставимося до нашої спадщини.

КОР: Після такої відповіді не

Господарська діяльність комсомолу... Ніколи про неї можна чути не тільки схвальні відгуки, а й протилежні, наприклад, його часто звинувачують у комерційності, погоню за довгим карбованцем. Яка твоя думка?

С. С.: Все це не можна заперечити. У деяких країнах молодіжна політика базується за рахунок державних дотацій. У нас зараз не повернеться язик просити в державі гроші на свої потреби у тій складній економічній ситуації, у якій перебуває країна. Займатися госпрозрахунковою діяльністю нам треба, передусім, виходячи з реальності сьогодення. Молодіжна політика вимагає величезних коштів. Щоб рухати Закон про молодь, треба не один і не два мільярди. Займаючись господарською діяльністю, ми вирішуємо одночасно ряд завдань. Ми — це комсомол країни і наш, обласний, зокрема. Ці завдання варто назвати.

По-перше, ми заробляємо кошти для вкладення їх у виховання.

По-друге, створюємо матеріально-технічну базу молодіжної сфери.

По-третє, вчимо молодь мислити економічними категоріями, вчимо її господарювати, свого роду проводимо економічний всеоуч через практику.

По-четверте, хіба госпрозрахункова діяльність, самофінансування, самокупність не є економічними вихованням?

По-п'яте, ми вирішуємо одне з важливих питань нашого часу — зайнятість молоді, даємо можливість використовувати свою енергію, знання на практиці, даємо можливість заробити гроші молодій сім'ї, а це, повір, дуже важливо.

Додам, що сама практика, життя змушують нас господарювати. Вважаю, в цьому немає нічого поганого. Обком комсомолу працює за багатотисячною дотацією ЦК ВЛКСМ України. Тому завдяки господарській діяльності ми частково фінансуємо самі себе. За перше півріччя нинішнього року від 13-ти госпрозрахункових об'єднань отримали 267 тисяч карбованців доходу, з яких витрати становили

182 тисячі, які витрачалися на проведення різноманітних комсомольських заходів, преміювання переможців соціалістичного змагання і т. д. От лише шкода, змагання в даній діяльності є ще ряд помилок, як, наприклад, з відео-діяльності. До нас іноді приходять люди, які керуються тільки матеріальною зацікавленістю і яких комсомол не цікавить ніяк. З такими ми безжалюдно розлучаємося.

КОР: З якими проханнями до тебе, Сергію, як до першого секретаря йде молоді? Кому і в чому ти зарадив?

С. С.: Питання різні: і господарські, і особисті... Їх настільки багато, що всіх і не згадаєш. Так, допомагали придбати Кіровоградському райкому комсомолу інвалідну коляску для Петра Симонця, інваліда праці, придбати сівалку колгоспу Ульянова Ульяновського району, зараз пробуємо житловлаштувати Тетя-

ГОВОРИМО ВІДВЕРТО

До цього інтерв'ю я йшов більше півроку. Тільки-но обрали Сергія Снопкова першим секретарем обкому комсомолу, хотів ближче познайомити з ним читачів нашого тижневика. Пізніше теж, вже через місяць-другий його роботи на цій посаді прагнув зробити матеріал для газети, але в силу об'єктивних причин це мені не вдалося.

Врешті, домовилися про зустріч.

Оскільки співрозмовник не виявив особливого бажання говорити про себе, скажу те, що чув, те, що знаю про нього сам.

Вже багато років Сергій захоплюється плаванням, а особливо притягує його підводне. Не залишає й інше, не менше захоплення — англійську мову. Як і кожна людина, що поважає себе, читає книги.

Ще любить відверті розмови у вільну від роботи хвилинку за чашечкою кави, захоплюється музикою — грає на піаніно, гітарі (мабуть, відчувається вплив дружини — професійної музикантки). Тільки за роботою не завжди встигає виділити час захопленням. Бо як і в усіх чесних працівників, де б вони не трудилися, які б посади не займали, основне захоплення — робота.

5

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

АРБІТРАЖ

АКТУАЛЬНО

«Візити на
Леніна, 6»

РЕЗОНАНС

Під таким заголовком 10 червня газета опублікувала критичну статтю про грубість і нетактовність співробітника карного розшуку Ленінського РВВС Ю. Ковалю. У відповіді начальника Ленінського райвідділу міліції М. Я. Швеця повідомлялося, що статтю обговорено на оперативній нараді співробітників відділення карного розшуку.

«Критика визнана в основному справедливою. Враховуючи нетривалий час роботи на посаді оперативного уповноваженого відділення карного розшуку лейтенанта міліції Ковалю Ю. Г., йому суворо вказано на недоліки в роботі і нетактовне поводження з громадянами. Начальнику відділення карного розшуку капітану міліції Драгоману О. В. запропоновано ліквідувати недоліки в індивідуально-виховній роботі із співробітниками відділення, приділивши особливу увагу вихованню і навчанню молодих співробітників.

Керівництвом, партійною і комсомольською організаціями відділу вживаються заходи для удосконалення виховання співробітників у дусі суворого дотримання соціалістичної законності, охорони прав і законних інтересів громадян.

Разом з тим, погоджуючись з редакцією в принципі, Микола Якович зв'язав, що стаття невірно трактує деякі положення кримінально-процесуального Кодексу УРСР і Положення про Радянську міліцію. В даному конкретному випадку лейтенант Коваль не порушував закону по відношенню до громадянки Т. Подзвальної.

Готуючись до написання цього матеріалу, я звернувся до кількох своїх колег з одним і тим же запитанням: «Що ви знаєте про держарбітражі?». Відповіді були досить розпливчати, хоча, загалом, і близькими до істини: «Це підрозділ правоохоронної системи, що стоїть на варті законності в нашій економіці... Здається, орган, котрий захищає інтереси трудових колективів...»

Відверто кажучи, мої знання в цій сфері були не набагато глибокими. І базувалися вони здебільшого, на аргументах, котрі прозвучали з вуст народних депутатів СРСР під час затвердження Головним державним арбітром країни Ю. Г. Матвеева. Запам'яталася думка Юрія Геннадійовича, висловлена ним вже після отримання востаннє довіри: «Головне зараз — активізувати діяльність арбітражу. Це те, що залежить від нас самих. Необхідно розширити сферу його діяльності, якщо ми всерйоз хочемо, щоб він став гарантом прав підприємств».

«Активізувати... Необхідно розширити... Виходить, до ідеальної роботи вашій службі ще далеко!» — таким було моє перше запитання головному державному арбітрові області Миколі Максимовичу БАРАНЦЮ.

— Держарбітраж повинен працювати у тісній взаємодії з правоохоронними, іншими контролюючими органами, — відповідь Микола Максимович, — Насамперед, прокуратурою, народним контролем, відділом боротьби з розкраданням соціалістичної власності... На жаль, доводиться констатувати, що органи внутрішніх справ занадто зосередилися на кримінально-правових проблемах, а господарські питання, соціальні, побутові залишилися осторонь від їхньої уваги. Для прикладу скажу, що протягом останніх двох років працівники УВС майже не направляли в держарбітраж заяв, які б відстоювали інтереси державних, кооперативних та інших громадських підприємств, організацій і закладів. А саме такі заяви зацікавлених господарників, а також правоохоронців служать основним засобом вилучення неправомірних прибутків. Це тим більше важливо нині, коли при розгляді господарських суперечок арбітраж досить часто стає свідком отримання подібних грошових надходжень в результаті реалізації продукції низької якості чи й відвертого браку.

— В умовах розширення прав підприємств, переведення їх на повний госпрозрахунок, самоопунність і самофінансування деякі підприємства й справді намагаються досягти необхідних планових показників, фінансового благополуччя не за рахунок підвищення якості продукції, розширення асортименту, а шляхом успішних маніпуляцій. Ясна річ, що через це спотворюється справжня картина про економічний стан підприємств, приховуються недоліки в технології та організації виробництва. Чи не могли б ви, Микола Максимовичу, назвати трудові колективи, до яких вживалися штрафні санкції у зв'язку з подібними порушеннями?

— Можу і, на жаль, не один. Кіровоградська взуттєва фабрика тільки за один раз відвантажила на адресу Васильківської торговельної бази Дніпропетровської облспоживспілки бракованого дитячого взуття на суму 3867 карбованців. Причому цей товар свого часу вже було забраковано і повернуто. Однак фабрика вдруге відправила його замовникам, не забувши, звичайно, виставити рахунок на оплату. І це не поодинокий випадок. Тільки торік держарбітраж оштрафував підприємство на користь споживачів на суму, що перевищує 40 тисяч карбованців.

Аналогічні порушення допускають кіровоградський завод «Червоний дзеркальщик»,

обласне підприємство «Рембуттехніка», виробниче об'єднання «Друкмаш», заводи протозерів та дозуючих автоматів.

Слід врахувати, що частина суми штрафів обов'язково вилучається із загального фонду матеріального заохочення. В нових умовах господарювання, коли трудові колективи повинні рахувати кожну копійку, це, звичайно, повинно насторожити і спонукати до якісної праці.

— Називаючи «штрафників», ви згадали підприємства кількох галузей — легкої промисловості, місцевої. Хто ж найбільше завдає вам клопотів?

— Може й не варто узагальнювати, та доведеться це зробити. Якщо переглянути останні позови й наші штрафні санкції, то вимальовується картина, котра явно не на користь підприємств, що підпорядковані агропрому, організації облспоживспілки, деяким заводам союзного підпорядкування.

— І які ж порушення найхарактерніші?

— Якщо брати підприємства Міністерства сільськогосподарського машинобудування СРСР — «Червоні зірки», «Гідросилу», чавуно-ливарний завод — то їх карали здебільшого за зриви плану по поставках, за випуск продукції недостатньо високої якості. А хлібприймальні підприємства та елеватори «потонули» у недостачах матеріальних цінностей. Тобто, зерна та продуктів його переробки, що відправляється споживачам.

Аналіз арбітражних позовів свідчить, що й правління облспоживспілки не все робить для виконання вимог законодавства, спрямованих на забезпечення схоронності соціалістичної власності. Насамперед це стосується управління заготівель. Держарбітраж розглянув 26 справ, з райспоживспілок утримано понад 7000 карбованців. І основною причиною недостач стало недодержання тієї чи іншої продукції матеріально відповідальним особам. Відвантаження товарів з недостачами проводили і підприємства оптової та роздрібно-торгівлі. З них стягнуто 2495 карбованців.

Хотів би підкреслити ось що: порушення в системі облспоживспілки стали можливими тому, що юридична служба не в повній мірі відповідає функції по захисту майнових інтересів. У більшості випадків її претензії залишаються без розгляду, а позови — без відповідей. Не скрізь створені і комісії з охорони соціалістичної власності. Зокрема, відсутнє таке формування в Компаніївській райспоживспілки.

— Миколо Максимовичу, ви називали чималі суми штрафів, підкресливали, що вилучаються вони з кількох джерел, в тому числі й з фонду матеріального заохочення. Колективи страждають від цього. Але ж часто-густо вони нічого не знають про порушення, котрі допускаються з відома керівників. Чи вживаються якісь санкції щодо представників адміністрації?

— Звичайно. Проілюструю це прикладом. На початку нинішнього року після ретельної перевірки, проведеної нашими працівниками на ряді підприємств і організацій Голованівського району, були покарані директор фабрики «Дружба» О. Р. Кравченко, головний інженер лісгоспагу П. М. Лужанський, директор автопідприємства № 13539 Ж. Г. Гуцол, головний технолог цукрового заводу О. І. Олєфір, директор райзаготконтори М. М. Бовт. З них відшкодовано частину збитків, завданих підприємствам.

— На початку нашої розмови ви акцентували увагу на необхідності взаємодії держарбітражу з іншими контролюючими органами. Хто ж це, окрім прокуратури, УВС?

— Комітети народного контролю, служби

держприймання, юстиції, Промбудбани СРСР, комітет з охорони природи...

— Навіть на природоохоронну діяльність має вплив арбітраж!

— Так, але тільки в тому разі, якщо на екологічній обстановці в тому чи іншому регіоні негативно позначається чиясь виробничі діяльність. Скажімо, ми порушили справу про забруднення річки Синюхи підприємствами та організаціями Новоархангельського району. Незабаром її буде розглянуто. Вважається матеріали про шкідливий вплив на навколишнє середовище ряду виробництв «Червоної зірки».

— Судячи із названих вами напрямів роботи, держарбітраж має чималий штат!

— Шість чоловік: головний держарбітраж, три держарбітри, консультант і секретар. Мало! І я так вважаю. Отож і доводиться сподіватись на допомогу організації, з якими працюємо в контакті, та сумлінність, чесність юристконсультів, які є в штабах великих підприємств і організацій. До речі, юристконсультів ми щокварталу збираємо на семінари, знайомимо їх з новими правовими актами. Втім, дбаючи про теоретичний рівень, допомагаючи колегам, все ж не забуваємо — вони поборники справедливості, якщо можна так сказати, у вузькому розумінні цього поняття. Бо не раз і не два траплялося, коли юристконсульт ставали заложниками групового егоїзму своїх колективів.

— Хотілося б, щоб ви пояснили читачам щодо групового егоїзму.

— Термін цей виник разом з такими позитивними процесами, як розвиток госпрозрахунку, самофінансування. Парадокс, звичайно, але всьому є пояснення. Ось зараз підприємства-партнери укладають договори на поставки, на виробництво товарів народного споживання. І часто-густо колективи з мовчазної згоди адміністрації включають у свій асортимент не ті вироби, які кінце необхідні народному господарству, а ті, що без великих затрат дадуть надприбутки. Хотілося б застерегти їх від цього, адже економіка — організм тонкий, вона болісно реагує на будь-які викривлення.

— На першій Сесії Верховної Ради СРСР прозвучало: арбітраж повинен зміцнюватися в своїх правах! Чи заважає хто цьому процесові?

— Відомства. Я маю на увазі відомства як систему. Тому, що не зважаючи на правильні слова, які прозвучали і на 3 з'їзді народних депутатів СРСР, і на Сесії, апарат не здався і здаватися не збирається.

— Діє речі, при обговоренні кандидатури Ю. Г. Матвеева на посаду Головного державного арбітра СРСР йому дорікнули, що ваша служба окрім контролюючих функцій, які покладені на неї, нерідко бере ще й функції управління. Чи правда це?

— Трапляється й таке. Але вина в цьому не наша. Винні керівники, котрим далеко не завжди вистачає правової культури, знань юридичних тонкощів того чи іншого процесу. Думаю, з часом проблема ця відпаде.

— І все ж, Миколо Максимовичу, дайте чітке формулювання: що таке держарбітраж!

— Це служба, яка знаходиться на зламі політики та економіки і відстоює інтереси тих, хто безпосередньо виробляє матеріальні блага. Та під час зустрічей у трудових колективах, лекцій, я люблю акцентувати увагу на іншому. Що таке економіка? У перекладі з грецької — це наведення ладу у власному домі. Ось ми й прагнемо привчити господарників наводити лад на підприємствах, керувати якими їм доручено, власними зусиллями, а не за рахунок партнерів.

Розмову зі Микола ЧЕРНЕНКО.

НОВИНКИ «КОБЗАРЯ»

Магазин № 10 «Кобзар» обласного книгорозпродажу пропонує кіровоградцям чимало нових видань. Серед них:

Баранов В. Ф. Смуґа біла, смуґа чорна: Повість, оповідання; Київ: Молодь, 1989.

До нової книжки українського радянського письменника увійшли твори гострої соціальної проблематики, в яких автор веде художнє дослідження життя сучасного міста та села, попереджує про загрозу моральної мімікрії та духовного конформізму, в атмосфері яких формується переконання, що все у цьому світі купляється і продається.

Гонта В. С. І все-таки він прийде!.. Повість; Київ: Молодь, 1989.

Він повертається додому після несправедливого ув'язнення через кілька років... А як почуватися справжній винуватці трагедії? Це — лише один із сюжетів нової книжки гостросоціальної глибоко психологічних повістей молодого київського прозаїка, в яких йдеться про суд совісті та пам'яті, про честь та безчестя.

Морговський А. Ф. Свято білої сорочки: Повість, оповідання; Київ: Молодь, 1989.

Першою своєю книгою «І тоді я прийду...» автор кілька років тому звернувся на себе увагу як прозаїк оригінального, своєрідного метафоричного, асоціативного мислення, тонкого психологічного письма. Попередні пошуки він продовжує і в цій книзі,

для якої також характерне глибоке знання душі нашого сучасника, його прагнень, сподівань, мрій. Письменник не побоявся взятися за складні суспільні проблеми, які виникають на наших очах і ще не одержали однозначної оцінки.

Пагутяк Г. В. Потрапити в сад; Роман, оповідання; Київ: Молодь, 1989.

В новій книзі молода письменниця зі Львівщини тривожно роздумує про боротьбу доброго й злого в людині, застерігає, щоб поняття «совість», «вірність», «честь» не стали тільки словами зі словника.

Прагнути загострити читацьку увагу на буденних проблемах людського співжиття, авторка

шукає нові форми самовираження, сміливо поєднує реалістичну розповідь з елементами фантастики, застосовує гротеск, сатиру.

Чухліб В. В. Іду до Десни: Ліричні мініатюри; Київ: Молодь, 1989.

Ліричні мініатюри, що увійшли до нової книжки українського радянського письменника, складають своєрідну мозаїку життя польського села від Великої Вітчизняної війни до наших днів. Людей різних поколінь у будні і свята об'єднує одна для всіх ріка — правична й молода Десна, річка їхньої долі.

Т. САЛАМАТКІНА.

м. Кіровоград.

6

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

9 вересня 1989 р.

У «Молодому комунарі» останнім часом було кілька публікацій про відео. Час дискусій — можна чи не можна — давно пройшов. Відео сьогодні заповнило усі клуби, центри дозвілля. І сьогодні уже серйозно ривають батьків, що там, у цих клубах, дивляться їхні діти?

Перевірка, проведена прокуратурою міста, показала, що в відеотеках міста не все благополучно в плані дотримання законодавства. Згідно постанови Ради Міністрів СРСР № 1468 від 29 грудня 1988 року, кооперативам заборонено займатись виробництвом кіно- і відеопродукції, організацією обміну, прокату і публічної демонстрації кіно- та відеопродукції. Однак, молодіжні центри Кіровоградського райкому і Кіровоградського міського комсомолу «Форум» і МОСТ заключили договори на відеопрокат з приватними особами. Так, МОСТ уклав договір на демонстрацію відеофільмів з кооперативом

«Комфорт», а молодіжний центр «Форум» — з кооперативом «Відеотон». Це також протирічить вимогам постанови Міністерства культури, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ від 13.02.89 року «Про порядок реєстрації відеотек, відеосалонів, що здійснюють комерційний показ відеофільмів і відео-програм», згідно якої усі відеотеки молодіжних центрів та центрів дозвілля реєструються в ЦК ЛКСМУ, ОК ЛКСМУ.

А звідси, мабуть, і репертуарні проблеми. Проблеми, звичайно, не для тих, хто демонструє, а для тих, хто «пожинає плоди». Нерідко чує нарікання і від своїх знайомих, що після відвідань відеотек їхніх неповнолітніх дітей переслідує страх, нездорові сновидіння. Це й не дивно. Фільми жаків і насильства — це у відео-клубах щодня, як-то кажуть, на сніданок, на обід і на вечерю. Але ж репертуар погоджений і скріплений підписами й печатками комсомольських лідерів. Причому, без участі спеціалістів-мистецтвознавців. У міському комсомолу, мабуть, такими вважають себе його секретарі. І нікого з них не турбує той факт, що серед сотні найменувань репертуарних відеофільмів не знайдеш жодного радянського фільму чи фільмів соціалістичної, науково-популярної, документальної стрічки. Усі фільми комерційні, касові, у яких обов'язково сцени насильства, абсурду, еротичності.

Я як юрист прямо пов'язую ці факти з ростом злочинності серед підлітків. Про це вже писано-переписано, але коли ви йшов на екрани фільм «Чапаєв», хлопчики грали в Чапаєва. А сьогодні — в Рембо!

За результатами перевірки прокуратурою міста внесено представлення на адресу Кіровоградського міського комсомолу.

О. ТУМВЕНКО,
заступник прокурора м. Кіровограда.

РЕЗОНАНС

СМІТНИК... БІЛЯ ПОШТИ

Прочитавши 19 серпня в «Молодому комунарі» матеріал «Треба брати — бо черкаські», у якому йшлося про торгівлю гнилими овочами, хочу висловити з цього приводу деякі міркування.

Я постійно купую овочі й фрукти в овочевому магазині, що по вулиці Леніна, де до грубоцієї продавця... майже звикла. Вони так себе поводять, неначе королі по той бік прилавка. Ось приклад.

Приходжу в магазин, там торгують салатним перцем. Хороший — у ящиках стоїть, а подавлений, надгнилий — прямо на долівці валяється. Якась жінка попросила, щоб їй дали з ящиків. Реакція продавця була, звичайно, бурхлива:

— Я з підлоги даю! Не командуйте мною, бач, вона мені ще вказуватиме, та я...

Бідна жінка — покупець. Напевне, вона з «новачків», які ще не знайомі з працівниками овочевого магазину. Я ж то звикла...

От до чого не можу звикнути, так це до овочевого ларка, що біля головної пошти. Тож треба було додуматися комусь, щоб його там встановити. Поряд продають листівки, квіти, а тут... Зранку хлопчина в брудному — пребрудному одязі куняє над напівопорожніми ящиками. Десь в обідню пору там гамір і черга — йде торгівля завезеними овочами. Звечора вже відчувається сморід.

Хто не вірить, підіть, подивіться.

Соромно, дуже соромно мені, що в нашому обласному центрі, у якому висить, напевне, не один позунг «Перетворимо Кіровоград у зразковий місто!» надто мало отого «зразку» і надто багато неповаги до самих себе. Поставили у найнезручнішому місці ларьок (навіть буває, що до поштової скриньки не підійдеш через розкидані по тротуарі гнилі відходи), або нагрубилі в магазині...

Хіба ж це зразок?

А. КОНОВАЛЕНКО,
м. Кіровоград.

«МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ НЕ ЗМІНЮВАТИ!»

У замітці під такою назвою (газета № 29 за 15 липня ц. р.) йшлося про чутки щодо закриття магазину № 6 Ленінського протторгу, що на розі вулиць Шевченка і Луначарського. На публікацію відгукнувся заступник начальника управління торгівлі облвиконкому П. М. Московська:

«Магазин № 6 протторгу Ленінського району не буде передано в систему громадського харчування, а залишено в підпорядкуванні протторгу Ленінського району без змін спеціалізації і асортименту товарів, що реалізуються. З метою розширення асортименту кондитерських виробів з 12 червня 1989 року магазини підпорядковано гастрономів № 2 «Український».

П. М. Московська відповіла також на замітку «Чашечку б запашного...» (у тому ж номері «МК»), де йшлося про закриття єдиної в обласному центрі точки реалізації кип'яченого молока, яка була розташована у магазині № 21 «Молоко» по вулиці Леніна:

«У зв'язку з тим, що у цьому магазині було відкрито спеціалізований відділ самообслуговування, продаж кип'яченого молока тут було припинено. Нині продаж кип'яченого молока буде здійснюватися в магазині № 6 по вулиці Шевченка, 20/44. Крім того, після проведення капітального ремонту, молоко продаватиметься у кафе-ресторані гастроному № 2 «Український» за адресою: вул. К. Маркса, 15/7.»

«Відеоюваний» дискусійний клуб.

Фото В. ГРИБА.

ЧИ ОДЕРЖАВ КВАРТИРУ, В. ТВЕРДОСТУП?

Ще 15 квітня ц. р. ми прочитали публікацію А. Соколова «В. Твердоступ: гонитва за міражем?» Вона викликала у нас почуття невимовного співчуття до В. Твердоступа та його сім'ї. Не віриться, що побувавши в такому пеклі, як Афганістан, людина може жити в найманій квартирі, одержуючи мізерну зарплату. І, думаємо, не один він такий, Твердоступ. Бо мало, вкрай мало уваги ми ще виявляємо «афганцям». І це дивує!

А як вирішилось питання з Твердоступом? Допомогло йому кіровоградське начальство чи ні? Одержав він квартиру?

Читачі «МК» з м. Голованівська.

«ТАКЕ РОЗПОРЯДЖЕННЯ»

На опубліковану у газеті за 22 липня репліку під таким заголовком начальник управління торгівлі облвиконкому І. І. Марковський повідомляє, що забезпечення покупця м. Кіровограда синтетичними миючими засобами, туалетним і господарським милом проводиться згідно розпорядження міськвиконкому № 149 від 31 травня 1989 року. Обслуговування по талонах здійснюється в 13-ти магазинах об'єднання «Промтовари» і УТО «Кіровоград» з третього кварталу нинішнього року по мірі надходження товару від постачальників.

Справді, є труднощі в отоварюванні миючих засобів згідно астановлених норм через різну розфасовку товару. Зараз ажиземо

заходів по збільшенню ресурсів четвертого кварталу, щоб збільшити й норму відпуску миючих засобів по талонах.

У зв'язку з тим, що в липні Долинський цукровий завод, який є основним постачальником області цукру-піску, зрівняв ритмічне постачання його протторгами м. Кіровограда, цукор з перебоєм надходив у торговельну мережу міста. Але раптом був у продажу постійно.

За перше півріччя цього року Долинський цукровий завод недопоставив торговельним організаціям 1370 тонн фасованого цукру-піску. Забезпечення ритмічного постачання цукром для безперебійного продажу населенню по талонах постійно контролюється управлінням торгівлі, протторгами Кіровоградського і Ленінського районів.

ЗВ'ЯЗОК БЕЗ ЗВ'ЯЗКУ

Літо... Чудова пора року, котру чекаєш з особливим нетерпінням, бо є можливість поїхати до моря, доскоху наїстись овочів і фруктів. Зустрічаємо ми його з веселим настроєм, а з яким прозоджаємо? На жаль, це залежить не тільки і не стільки від нас самих.

Нинішнього літа я гостювала в м. Томиліно Люберецького району Московської області. І добратись звідтіля до Кіровограда мені виявилось набагато легше, ніж із нашого залізничного вокзалу до вул. Чапаєва. На свою біду сумок мала більше, ніж рук, та заспокоєна тим, що телеграмою попередила батьків про приїзд, особливо не хвилювалася. Яким же було моє здивування, коли на пероні мене ніхто не зустрів. Розгублена, оточена з усіх боків сумками (в одній, до речі, в дорозі відірвалася ручка), позбавлена можливості взяти хоча б носильника (коли вони були на залізничному вокзалі, тепер, мабуть, хтось вирішив, що не потрібні), я виглядала досить жалюгідно. Спасибі добрим людям, допомогли «доплетистися» до камери зберігання.

Уявляете, в якому стані приїхала до-

дому. Але й на цьому «сюрпризі» не закінчилися. Стривожений відсутністю вісточки від мене, батьки, поки я була в дорозі, дали телеграму родичам в Московську область із запитанням, де ж я поділась. Дозелось навздогін телеграфувати, що «знайшлася».

Наступного дня, аби з'ясувати долю своєї телеграми, я пішла в 13-е відділення зв'язку, куди вона була направлена. Там мені преспокійно заявили, що телеграма була одержана, але її не зіднесли, тому що, як висловились телеграфістка, «у нас дірява поштова скринька», хоча в ці дні адома постійно хтось був. Гроші за телеграмою обіцяли вернути, але як в байці Крилова «воз и ныне там». Напевно, зарплата працівників 13-го відділення зв'язку не дозволяє оплачувати всі недоставлені телеграми. А хто нам оплатить іще дві, вимушені телеграми? Хто відповідь за зіпсовані нерви — мої, батьків, за перепаскуджені враження про відпустку? Скільки ж буде продовжуватись отаке нехлюйське ставлення до своєї роботи, за яку, до речі, зв'язківцям платять гроші.

Дуже прошу, надрукуйте мого листа. Може хоч після цього працівникам 13-го відділення зв'язку стане соромно. Бо в розмові зі мною я не почула й нотки каюття...

В. ДОБРОВОЛЯНСЬКА.

м. Кіровоград.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Ми нерідко одержуємо листи, котрі містять справедливі нарікання на роботу зв'язківців. Не доходять листівки, телеграми, запізнюються або й зовсім зникають газети чи журнали. Людям обурюються, витрачають час і нерви, аби з'ясувати істину, а винуватці, як правило, залишаються непокараними. Повірте, ми не вимагаємо жорстокого покарання, але відповідати за допущену недобробовісність повинен кожен. Тому просимо обласне виробничо-технічне управління зв'язку ретельно розібратися із скаргою нашої читачки. Вона, на жаль, дуже типова. І, до речі, н. зв'язківців саме 13-го відділення це вже не перше нарікання жителя.

7

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

9 вересня 1989 р.

СТУКАЙТЕ — ВІДЧИНЯТЬ

ДО 17
І СТАРШІ

ШКОЛА ДЛЯ МАЛЮКІВ

Нарешті збулася мрія директора Павлівської середньої школи Петра Івановича Шевченка. Тіснявою була їхня школа. А треба ж вчити ще й шестирічок — їм же потрібне місце для ігор, сну. Тому давно зрозумів директор — необхідно будувати якщо не повністю нову школу, то хоч придобувати. Допоміг місцевий колгосп «Дніпро», підприємства м. Світловодська, районний відділ народної освіти, райвиконком. Звичайно, й самому Петрові Івановичу довелося поїздити у пошуках труб, батарей, дроту і гвіздків. Але вже другим тижнем дзвенять у довірливо-хвилюючій прибудові дитячі голоси. На другому поверсі — ігрові та спальні кімнати, він повністю належить шестиліткам. А загалом маленька нова школа розрахована на 192 місця, і вчитимуться там діти 1—3 класів.

Зараз закінчується будівництво нової котельної.

Наш кор.
Світловодський район.

МАГІСТРИ ВЕДУТЬ В НАУКУ

Незвичайно пройшло свято першого дзвоника в Новгородківській середній школі № 1. Того дня школа була не просто школою — храм наук. І як годиться, були магістри кожної науки. Загадки, шарádi, вірші, казки, небилиці й бувальщини знали про свою володарку, наприклад, математику. Чи ботаніку. Чи історію. Випала їм почесна місія — ввести всіх школярів до храму наук.

Таний початок нового навчального року, мабуть, не випадковий. Хай же учні школи з часом стануть не символічними, а справжніми магістрами наук. І прославлять рідну школу у всьому світі.

Наш кор.
Новгородківський район.

МИР ПОЧИНАЄТЬСЯ З ІСТОРІЇ

У Кировоградській середній школі № 4 першого вересня відбулася не просто традиційна урочиста лінійка, а свято першого дзвоника. Діти розповідали про кожен шкільний предмет. Віршинами, загадками, казками зацікавлювали кожного — ось бачиш, як цікаво, тільки вчись!

Привітати дітей прийшли їхні шефи з ремонтно-механічного заводу ім. Таратути. Взяли з собою і свій духовий оркестр. Тому так гриміло шкільне подвір'я віддю маршів і вальсів!

По-новому проводились того дня у школі й уроки Миру. Педагоги намагалися, щоб діти відчували, яка цікава історія рідного краю, що витоки миру для всього світу — саме в ній. Адже кожен народ завжди прагне жити мирно, у злагоді з родити дітей. Та шлях до здійснення цього святого бажання довгий і нелегкий.

6-В клас разом з учителем історії пішов на міські ваги. Говорили там про заснування Єлисаветграда, про наші витоки, про те, що незабаром святкуватимемо 225-річчя міста.

Малюнки 1—3 класів поклали квіти до меморіалу загиблим воїнам біля «Червоної зірки». до Вічного вогню.

10—11 класи проводили урок Миру в бібліотеці імені Бойченка, а 3-В і 4-А були гостями бібліотеки ім. Гайдара.

Наш кор.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

9 вересня 1989 р.

Ситуація, можна сказати, буденна. До редакції щодня дзвонять, приходять із скаргами, за роз'ясненнями, за допомогою.

Так і на цей раз: «Ми не знаємо, що нам робити і куди звернутися...» Група студентів філологічного факультету педінституту опинилася в невеселому становищі. Якщо розповідати усе по-порядку, то було так. Ще десь у кінці червня біля деканату філологічного факультету і в гуртожитку з'явилося два ідентичних оголошення: набирається рембригада для роботи в гуртожитку. Далі перераховувалися пільги, що обіцяли студентам, які виявлять бажання. Це і стипендія, і місце в гуртожитку, і звільнення від осінньо-польових робіт. Звичайно, бригада набралася, працювали студенти на підсобних роботах у робітників, що проводили ремонт гуртожитку з 3 по 31 липня. Та коли перед початком навчального року зібралися на факультеті, виявилось, що пообіцяло оголошення те їм надто багато. Потім намагалися згадати, хто ж підписався під тими обіцянками. «Здається студпрофком... А може... От шкода, ще й хотіли знати одне оголошення на пам'ять, та не зробили цього», — досадували студенти.

Отже, коли вони зібралися в кінці серпня біля деканату, почули неприємні новини. По-перше: не всім із рембригади виділені місця у гуртожитку. Але це якось ще можна зрозуміти, бо в нинішньому році повертаються на навчання хлопці, які служили в армії і їм усім місця у гуртожитку гарантуються. А от про звільнення від осінніх робіт не було й мови.

«Нам заступник декана так і сказав, що ми, мовляв, двох зайців хотіли вбити... До

кого після такої відповіді було звернутися. От і вирішили до вас», — закінчили розповідь відвідувачі.

Для початку ми з'ясували, чи ознайомлені студенти з розпорядженням від 4 серпня 1989 р. № 1347 за підписом голови Ради Міністрів СРСР, де вказується, що ректорам вищих навчальних закладів спільно з громадськими організаціями необхідно забезпечити ознайомлення студентів з новими умовами участі в осінніх сільськогосподарських роботах. Там, зокрема, говориться, що в доповнення до постанови Ради Міністрів СРСР від 10 червня 1989 р. № 443 «Про додаткові заходи по забезпеченню збирання врожаю 1989 року» погодитися з пропозицією Держосвіти СРСР і ЦК ВЛКСМ про участь студентів вищих навчальних закладів, учнів середніх спеціальних навчальних закладів і професійно-технічних училищ в осінніх сільськогосподарських роботах на добровільній основі.

Про це розпорядження тоді ще ніхто з студентів не чув. Але, хочеться вірити, що на сьогодні у навчальних закладах воно вже оголошено.

А поки що повернемося до наших студентів, які взялися доводити справу до кінця. Все вияснилося і вирішилося досить скоро. Секретар обкому комсомолу Людмила Єгельська, вислухавши дівчат, поцікавилася, чому ж не звернулися спочатку в комітет комсомолу педінституту. Після короткої заминки відповідь була досить типовою у таких випадках: «Ну, коли в деканаті нам сказали, то що ж вже було в комітет йти...»

Ось так. Ще не мало сил доведеться за-

тратити аби підняти так звану принижену роль комсомолу. Але це вже відступ.

Людмила Єгельська сказала коротко: — Я обіцяю посприяти, щоб від осінніх робіт учасники рембригади були звільнені.

Як з'ясувалося, причина такої неув'язки проста. З комітету комсомолу педінституту чи то невчасно передали, чи то просто забули передати на факультет списки студентів, які працювали на ремонті гуртожитку. А вони, як і учасники студентських загонів, від осінніх польових робіт звільняються. Ось така «неув'язочка» вийшла. Всього-навсього. Щоправда, аби студенти не взяли вишукувати кінців у даній ситуації, то поїхали б працювати у колгосп разом з тими, хто мав повні літні канікули.

Розповідаючи про цей випадок, ми також хотіли «убити двох зайців», — зводно ознайомили студентів з доповненнями до постанови Ради Міністрів СРСР від 10 червня 1989 р., яке їх безпосередньо стосується.

Але ще варто згадати один пункт, в якому говориться: навчальні заклади, які уклали договір із господарствами, повинні за тиждень до того, як студентський загін прибуде на місце роботи, направити туди комісії для перевірки умов проживання, праці. Так от, таких комісій у колгоспах не було. На всяк випадок ми перевірили кілька колгоспів у Маловісиківському районі (це було у вівторок 29 серпня). Саме в цей день у господарства розсилались телефонограми про те, щоб в суботу, 2 вересня, були готові зустрічати студентів і учнів. Так от, про приїзд якихось комісій у колгоспах навіть не чули...

СЕКТОР СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ І СПТУ.

Картопля потрібна студентам чи студенти — картоплі?

Як то кажуть, хто не пройшов загартування колгоспом, той не має права вважати себе справжнім студентом. А студенти інституту сільськогосподарського машинобудування, тим більше, повинні на власні очі побачити, що машини, які їм належить конструювати, залишають ще широке поле діяльності для їхніх рук.

Ну все — сіли й поїхали. Але ні, почекайте. Чекають. Півгодично чекають, годину, дві години, три... О — фотокор прийшов. Чого це він? А-а-а, фотографувати буде. Стали, всі дружненько заглядають в об'єктив. «Клац»: група ФСХМ-87-1 має знімок на пам'ять.

О, вже йдуть викладачі. Це, кажуть, вони слухали інструктаж. Майже три години?! (студенти мали виїжджати о 8-й ранку, а виїшло — об 11-й). І так щороку. Незрозуміло тільки, чому б цей інструктаж не провести напередодні?

Але нарешті. Нарешті загули двигуни «пазиків» і — поїхали. Десь там, у колгоспах Добровеличківського, Олександрівського, Новоукраїнського районів їх уже виглядають. Картопля, морква, помідори поки що без студентів не обходяться...

Фото В. ГРИБА.

ШУКАЮ ДРУГА В ТАЙЛАНДІ

Шановні друзі! Як і обіщали, друсуємо адреси зарубіжних ровесників. Судячи з листів, які надійшли до редакції у відповідь на замітку «Шукаю друга... в Тайланді», більшість з вас може листуватися англійською мовою. Тому ми підбрали адреси тих кореспондентів, які також пишуть англійською. Отож, ви маєте можливість удосконалитися.

КИТАЙ
DA JUN, 306.4 ALLEJ 1317
FUXING, c. ROAD, SHANGHAI,
CHINA.
Кореспондент вназує, що він 1963 року народження. Його хобі

— марни. Захоплюється музикою, любить подорожувати.

ІНДІЯ
KUNTAL KARBMAKAR, DHU-
LASIMLA, ULBERIA, HOW-
RAH — 711315, WEST BENGAL,
INDIA.
Йому 21 рік. Колекціонує мар-
ни, монети.

ТАЙВАНЬ
CARRI HSU, 7—3 LANE 47
ALLEUJ 1, SSUCHAN ROAD,
SECTION 2, TW-22064 PAN-
CHIAO, TAIWAN ROC.

Дівчині 16 років, захоплюється літературою, поезією, класичною музикою.

ФІНЛЯНДІЯ
KIRSI SALO, SILTAVOUDIN-
TIE 1, FI-61800 KAUNAJOKI,
FINLAND.
Їй 22 роки. Любить танцювати, займається в'язанням, цікавиться модою.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА
JOZEF PTASEK, NOVA VES
46, 33501 NEPOMUK PLZEN —
JIN.

Йому 24 роки. Широке коло ін-
тересів.

ПОЛЬЩА
MICHAL OKNINSKI, UL. DAW-
ROWSKIEGO, 11/17, 20109 LUB-
LIN POLSKA.
Має 19 років. Він повідомляє, що може обмінюватися поштовими марками, листівками з вида-
ми.
Редакція й далі готова друкувати адреси зарубіжних кореспондентів. У листах вказуйте, якою іноземною мовою володієте.

У ці дні працівникам журналу «Ранок» роботи помітно додається: щоранку пошта приносить гори читачьких листів з відповідями на опубліковану нещодавно анкети на тему «Яким бути журналові «Ранок» у 1990-му році». Ми дуже раді, що читачі так активно допомагають нам шукати відповідь на це нелегке питання, підказують немало цікавих тем і адрес для майбутніх публікацій.

Значно розширимо морально-етичну проблематику. На жаль, про негативні явища у молодіжному середовищі поки що не доводиться говорити у минулому часі. Більше того, декотрі з тих проблем, що породжені багаторічними соціальними деформаціями нашого суспільства, сьогодні відчутно загострилися. Як вирішувати ці проблеми? Відповідь будемо шукати разом з нашими читачами...

Більше уваги буде приділено проблемам молоді сім'ї. Як живеться сьогодні молодому подружжю, якому не дуже доводиться розраховувати на батьківську підтримку? Які нові соціальні та економічні гарантії могло б сьогодні забезпечити наше суспільство такій сім'ї? Що у цьому плані є повчального в країнах соціалістичної співдружності та розвинених країнах Заходу? Який досвід можна було б у них

запозичити? Заплановано декілька статей на ці теми.

Продовжить свою роботу клуб знайомства «Діагональ». Готується до публікації новий цикл бесід лікаря-сексолога Ю. Кушнірука, попередні виступи якого, судячи з нашої пошти, викликали великий читачький інтерес.

Рубрика «Музичний кур'єр» триматиме читачів журналу «Ранок» в курсі усіх найважливіших подій у світі сучасної вітчизняної і зарубіжної музики. Зокрема, відповідаючи на численні прохання наших читачів, розповімо про творчість Оззі Осборна, Віллі Токарева, груп «Скорпіонз», «Мотлі Кру», «Скід Роу», подискутуємо про творчість радянської групи «Ласковий май» та багатьох інших популярних колективів.

Літературний розділ журналу продовжить публікацію біографічної хроніки «Богдан Хмельницький», написаної київським

професором-істориком В. Замлинським на основі нових документів з наших вітчизняних архівів, а також з архівів Стамбула, Кракова, Ватикана... Готуються до публікації ряд цікавих гостросюжетних творів сучасних радянських та зарубіжних авторів, зокрема науково-фантастична повість відомого письменника Ігоря Росоховатського «Кооператив співробітників».

На сторінках «Ранку» читачі зустрінуться з популярними акторами театру і кіно, молодими режисерами, композиторами, художниками, «зірками» спортивного світу...

Одна з постійних тем «Ранку» — життя молоді за рубіжем. Читачі, які цікавляться цими темами, можуть взяти участь у вікторинах, присвячених зарубіжним країнам. Серед призів для переможців вікторин — безкоштовні туристичні поїздки, касетні магнітофони, транзисторні радіо-

приймачі, фотоапарати та інші цінні подарунки. Зараз разом з молодіжним журналом «НОН» із Белграда плануємо провести вікторину, присвячену Югославії. Зрозуміло, що більше шансів не пропустити жодного туру вікторини і вибороти в ній право на пільгову туристичну поїздку або цінний подарунок матиме той, хто стане постійним передплатником «Ранку», адже у кіоску не завжди можна купити журнал.

У цьому короткому слові я не зміг розповісти про багато інших наших планів, тим більше, що деякі з них поки що є «професійною таємницею», а деякі ще тільки будемо формувати, причому, сподіваюся, з вашою участю. Давайте разом пошукаємо, якою має бути модель «Ранку»-90.

О. РУЩАК,
головний редактор журналу «Ранок».

У нас в гостях — журнал «Прапор»

Серед наступних публікацій цього республіканського журналу, редакція якого знаходиться у Харкові — нові твори поетів різних поколінь: від молодих Геннадія Мороза та Наталки Поклад до визначних Дмитра Павличка, Роберта Третякова... На сторінках «Прапора» цього та наступного року появляться невідомі (з відомих причин) сучасному читачеві твори Ігоря Муратова, Христі Алчевської, українських поетів, які живуть у Польщі.

Відділ прози порадує дебютом Юрія Андруховича (досі його знали лише як поета), невідомими досі творами Бориса Харчука, Остапа Вишні; передбачається публікація творів М. Йогансена, В. Мисика, І. Сенченка, А. Дімарова, П. Загребельного, Ю. Мухометова.

Особливою і заслуженою авторитетом у читачів користуються публіцистичні статті та есе на теми екології, міжнаціональних відносин, економіки. Тут нині готуються до друку матеріал журналіста М. Біденка (який, до речі, працював тривалий час у Кіровограді); художника, народного депутата СРСР В. Сидоренка; альпініста, заслуженого майстра спорту С. Бершова та інших. І, як і належить літературно-художньому журналові, «Прапор» приділятиме чимало уваги осмисленню літературного процесу в республіці. Передбачається дискусія, у якій братимуть участь і відомі літератори — прозаїк А. Дімаров, поет П. Мовчан, культуролог В. Скуратівський, критики В. Дончик та М. Слабошпицький.

«Прапор» — це журнал, який останнім часом стає все помітнішим на фоні культурного життя республіки. Втім, у цьому ви зможете переконатися самі, передплативши його. А ми пропонуємо увазі читачів деякі твори, які тільки мають з'явитися у «Прапорі».

Журнал
«Донбас»
в наступному
році

Микола ПЕТРЕНКО ЗНАЧОК ІЗ КАМЕНЯ

Я йшов на суд — мене там «розбирали»,
На суд — чи на правління, на партком.
А друзі аж до брами проводжали,
І разом:

— Що? Ти хочеш — із значком?!.
Зніми — для них це буде як образа,
Зніми, не рвися здуру під заріз...
Малий квадратик з обрисом Тараса,
Що я його із Канева привіз.

О, «ізми» днів застійної облуди.
Із ваших надр веде і докоря,

Пече повік мої зболілі груди
Малий значок із дивом Кобзаря,
м. Львіа.

Володимир БАЗИЛЕВСЬКИЙ ВІЧНІ НЕБІЖЧИКИ

На Соловах, в мерзлоті Колими,
там, де широти північні,
сни додивляють в заковах п'їтьми
наші небіжчики вічні.
Вже розтягли на дрова табори,
стерлися дати трагічні,
на могилах погнили номери,
тільки небіжчики — вічні.
Ім все одно — тишина чи буря,

в травні лежати чи в січні.
Розбальзамований шезане тиран,
ним замордовані — вічні.
Вічна ота мерзлота-саркофаг —
вічна заргоза мерзоті:
дав їм господь з-поміж всіх своїх благ
шанс на збереження плоті.
Тисячу раз переміняйся світ,
порох наляже на порох,
Та через сотню чи й тисячу літ
їх розкопа археолог.
Прийде учитель з небачених ер,
скаже він учням найперше:
— Гляньте, — так правив колись
людоджер,

той, що усіх перевершив
сміт Глевах на Київщині.

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ та громадсько-політичний журнал Спідки письменників України «Донбас» планує опублікувати такі твори:

Володимир Маняк, «Шукаю серед живих» — роман про нагальні проблеми сучасності, духовну єдність поколінь; Григорій Половинко, «Бахмутський отаман» — повість часів булавинського повстання; Віталій Гладкий, «Архівних даних немає» — гостросюжетна повість про будні карного розшуку; Павло Федюк, «Міська прописка» — сатирична повість про моральне становлення молоді людини; Володимир Моргунов, «Бідний селпай» — печальна карате-повість. Дмитро Кармазін, «Сталін дає інтер'ю» — документальна повість про найцінніше, що є в людини, — хліб наш насущний.

Підготовлений також до друку мало-відомий радянському читачеві роман А. Конан-Дойля «Дядько Бернак».

Мала проза буде репрезентована табірними оповіданнями Івана Савича, Івана Білогуба, новелами Анатолія Михайленка, Івана Костири, Петра Бондарчука, Миколи Родичева, Василя Захарченка, Єгора Гончарова...

Шанувальники поезії познайомляться з новими віршами Григорія Кринди, Володимира Труханова, Сергія Бурлакова, Олени Лаврентєвої, Леоніда Галала, Бориса Белаша, Василя Голобородька, Олени Матушек, автора трагічної долі — Василя Стуса, добірками молодих.

Цікавим, на нашу думку, буде і цілий ряд інших матеріалів. Це стаття відомого публіциста Сергія Плачинди «Хто і навіщо хоче будувати АЕС у Донбасі?», до-

слідження історика Миколи Трояна «Становлення руху: з погляду 90-х», щоденники альпініста Михайла Туркевича, які розповідають про недавню гімалайську експедицію, спогади Миколи Холодного про його зустрічі з Віктором Некрасовим...

Будуть висвітлюватись призабуті сторінки історії та культури нашого народу, процеси національного відродження і утвердження, які нині відбуваються в суспільстві.

Читачі зустрінуть і вже знайомі їм рубрики «Пригоди. Фантастика», «Край рідний», «Людина. Суспільство. Закон», «Сатира та гумор».

Передплата ціна журналу «Донбас» на рік — 2 крб. 70 коп.

Редакція і редколегія.

ПОКИ—НА ЕНТУЗІАЗМІ. А ДАЛІ?

Не секрет, що багато хлопців всерйоз починають замислюватися про свою фізичну досконалість за кілька місяців до призову в армію. Але що втрачено роками, не надолужиш за кілька місяців.

Інше спостереження — ті, що повернулися з лав Збройних Сил, прагнуть не втратити набраної «форми», і вже не за наказом старшини, а за своїм власним бажанням продовжують інтенсивні тренування. Воно й зрозуміло: людина, що відчула благотворний вплив фізичної культури, вже не може уявити собі життя інакше. Було б тільки бажання і певна частка сили волі.

Тому, здається, нічого дивного, що воїни-інтернаціоналісти в Петровому вирішили створити військово-патріотичний клуб «Аскер», що в перекладі з афганської «воїна». Справа тільки в тому, що крім бажання, для цього вимагалися ще й деякі інші якості — настирливість і навіть дилатичне вміння. Тому що важко було знайти приміщення. Проводили заняття у спортзалі школи, через деякий час їм не вистало місця. Влаштувались у сирому і незручному підвалі житлового будинку — мешканці привели дільничного: перевірили, для чого збираються ці «підозрілі особи». У керівників деяких організацій, що мали б допомогти, є свої «підозри», як, наприклад, у профспілки районного агропрому: «А чи є серед вас працівники агропрому?»

Підтримали райком комсомолу і рада трудового колективу Петрівського рудоуправління Центрального гірничо-збагачувального комбінату, допомогли знайти приміщення.

Між іншим, воїни-інтернаціоналісти створили «Аскер» не тільки для себе, а в основному — для старшокласників. І ті тридцять хлопців — їх тут називають «курсантами», що пройшли за минулий рік курс навчання, вже не будуть жалкувати, що втратили такий дорогий час на фізичне вдосконалення.

«Аскер» виконує своє призначення: готує справжніх, міцних і загартованих чоловіків до служби в армії. Вихованці «Аскера» посіли третє місце серед військово-патріотичних клубів на змаганнях у Кіровограді з рукопашного бою. Багато курсантів отримали розряди зі стрільби. Звичайно, у таких справах багато що тримається на ентузіазмі.

Наприклад, гімнастичних матів поки що немає — їх замінюють звичайні лантухи. Раніше навіть підстроювались один під одного. Тепер уже встановили чіткий розклад занять — три рази на тиждень.

Звичайно, у таких випадках у деного виникають сумніви: м'язи хлопці «накачують», це добре, але на що буде спрямовано цю силу і вміння? Чи не на вуличні бійки, або що ще страшніше — на холоднокровне здійснення злочинів? Треба сказати, що через

«Аскер» пройшли й ті підлітки, які вважалися і «важкими», і «неблагополучними». Зараз же воїни-інтернаціоналісти мірнують про те, щоб залучити вихованців клубу до чергувань у комсомольському оперативному загоні, або навіть до «робітничої дружини» по підтриманню порядку і боротьби зі злочинністю.

До речі, один з засновників військово-патріотичного клубу — воїн-інтернаціоналіст, а зараз працівник Петрівського районного відділу внутрішніх справ Микола Кинищенко. Він, а також Микола Кисіль — машиніст тепловоза Петрівського рудоуправління, Сергій Катеруша — слюсар-водій та інші і є найактивнішими працівниками «Аскера».

Зараз у військово-патріотичному клубі самі вирішили сплачувати по 3 карбованці: яка не яка, а буде все ж таки фінансова допомога клубу.

М. БУРИЙ.

с-мт Петрове.

СПОРТ

«ВАМ НЕБАЙДУЖА ДОЛЯ «ЗІРКИ»?»

СЕРДИТИЙ ЛИСТ

«Шановна редакціє!»

Коли Ви почнете давати нормальну інформацію про ігри «Зірки» в чемпіонатах країни? Невже не зрозуміло, що ваші замітки типу «...і покотилися вниз», «очима болільника» то ін. не можуть задовольнити справжніх прихильників футболу? Де ясна і чітка інформація, що зветься статистичним звітом і невеликий коментар до нього? Чому ви за останні десять років жодного разу не дали статистичний звіт про матч? Втім, перепрошую, дали. Про матч з... «Дніпром», де він взагалі не потрібний, бо зустріч була товариською. Подивіться, як це роблять, скажімо, в газеті «Кременчуцька зоря» і повчіться. Чи є в редакції справжні цінителі футболу? Адже те, що ви друкуєте — це насмішка над «Зіркою» та її болільниками. Неможливо вести ніякої статистики.

Закликаю вас, наведіть порядок в оглядах матчів «Зірки».

З повагою Івашура Олександр.

м. Кіровоград
ВІД РЕДАКЦІЇ Опублікувати лист нашого читача ми вирішили без вагань, незважаючи на часом різку, на нашу думку, критику, що стосується висвітлення матчів «Зірки».

Газета робиться для читачів, і саме тому їхня думка має бути для журналістів редакції відправною точкою в роботі. Тому ми звертаємось до всіх прихильників футболу: **ЯКИМ БИ ВИ ХОТІЛИ БАЧИТИ ВИСВІТЛЕННЯ МАТЧІВ «ЗІРКИ»? ТРЕБА ЦЕ РОБИТИ ЩОНОМЕРА, ЧИ АНАЛІЗУВАТИ СЕРІЮ МАТЧІВ НА ВИЗДІ І ДОМА? ЧИ ПОТРЕБНІ СТАТИСТИЧНИЙ ЗВІТ?**

Єдине не забувайте, шановні читачі: наша газета виходить раз на тиждень. Про матчі, які відбуватимуться в четвер чи п'ятницю, ви зможете прочитати лише через 8—9 днів... Чекаємо ваших листів з пропозиціями!

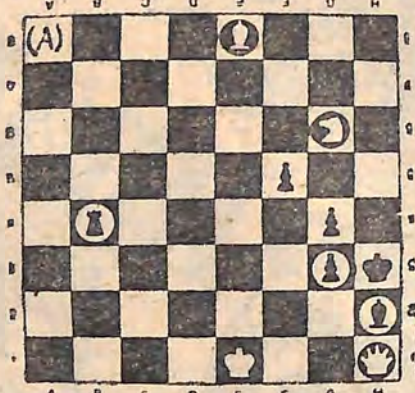
Кілька років тому у ВО по сім'ях «Червона зірка» створено фізкультурно-оздоровчий центр. Понад дві тисячі червонозоріацької щоразу поліпшують своє здоров'я. Де для послуг відвідувачів — кабінети лікувальної і оздоровчої фізкультури, відновляльного масажу, голкорефлексотерапії, психоемоційного розвантаження, тренажерний зал, комплекс теплогідропроцедур, кімнати відпочинку.
На знімку: йдуть заняття в кабінеті оздоровчої фізкультури: в басейні.

Фото В. ГРИБА.

УВАГА, КОНКУРС!

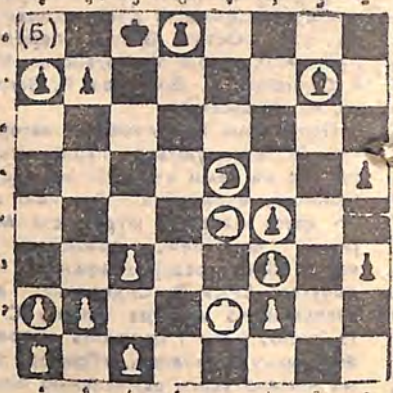
Сд2 і далі Th1, що дасть їм змогу ліквідувати небезпечний прохід пішака по лінії h.

Діаграма А

Як чорні можуть забезпечити прохід у ферзі пішака h3?

На прохання наших читачів строки надсилання відповідей на завдання другого туру дещо збільшені. Тепер ви маєте

Діаграма Б

надіслати свої листи не пізніше 10 днів після публікації завдання в газеті (за поштовим штепелем).

Нагадаємо адресу редакції: 316050, м. Кіровоград, МПС, вул. Луначарського, 36. Редакція газети «Молодий комунар» з поміткою «Шаховий конкурс».

ЗДОРОВ'Я І БІОРИТМИ,

або ПРО ТЕ, ЩО НЕОБХІДНО ЗНАТИ КОЖНОМУ

Гіппократ вважав, що існують так звані «критичні» для здоров'я дні, які залежать від галактичних світл. Можливий вплив небесних тіл на власне здоров'я частіше пов'язується з проблемою біоритмів. Проблему цю згадують не раз, хоча вона й не нова. Ще наприкінці минулого сторіччя про існування біоритмів людини висловився берлінський лікар Франк Флісс, який помітив, що приступи бронхіальної астми й деяких інших хвороб найчастіше небувають циклічного характеру. Саме ці спостереження й заклали основу теорії біоритмів.

Вважається, що на людину впливає тріода циклів: фізичного — періодом у 23 дні, емоційного — у 28 днів та інтелектуального — у 33 дні. Кожен з цих періодів має свою позитивну та негативну фазу. День, коли крива біоритмів перетинає нульову відмітку (тобто перехід від позитивної фази до негативної та навпаки), вважається «критичним». А якщо криві двох або відразу трьох біоритмів перетинають «нуль» одночасно, то міра «критичності» збільшується.

Вивченням циклічних біологічних явищ займається наука біоритмологія (ще — хронобіологія). На жаль, вітчизняна практика ще значно поступається зарубіжній (наприклад,

в Японії для визначення біоритмів створені спеціальні кишенькові комп'ютери). І це впливає на здоров'я людини, навіть тих, хто слідує за своїм станом. Адже понад 150 різноманітних фізіологічних та біохімічних процесів змінюються в людині саме циклічно. Відомо, наприклад, що в залежності від періоду доби змінюються показники крові, шлункового соку, обміну речовин, серцева та розумова діяльність.

Що стосується людей, то хворі бронхіальною астмою, захворюваннями суглобів, неврозами погано почувають себе при певній погоді; епідемії грипу не буває влітку; гіпертоніки відчувають кризу наприкінці зими. А весна — для одних пора розквіту й любові, для інших — депресії та млявості. Все це й визначає характер адаптаційних здібностей організму до зміни біоритмів.

Тому необхідно вивчати себе постійно, добре знати власні «критичні» дні року, а ще — періоди злетів та спадів. Це дозволить запобігти непотрібним стресам, обійти стреси заплановані.

Вперше створили картосхему біоритмів людини вчені США, які заклали до електронно-обчислювальної техніки дуже просту програму — дату народження людини. Нині

цю схему освоїли й радянські вчені. Наприклад, кооператив Московського Державного університету почав з нинішнього року постачати розпечатками ЕОМ всю країну. А після цих дій почав займатися й кооператив «Лідер» редакції «Молодого комунара» — поки що єдиний в області й один з небагатьох в республіці, який пропонує свої послуги в цьому напрямі.

Як же одержати персональну картосхему на всі дні 1990 року?

Дуже просто. Для цього необхідно на адресу редакції направити листа, в якому вказати:

1. Прізвище, ім'я та по батькові.
2. День, місяць і рік народження.
3. Точну домашню адресу.

Залишіть тільки трохи зачекати і на вашу домашню адресу накладеним платежем надійде лист, з якого ви дізнаєтесь про свої позитивні й негативні біоритмічні фази. Ціна однієї картосхеми — 5 карбованців.

Тож чекаємо листів. Наша адреса: 316050, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36. Редакція газети «Молодий комунар» (кооператив «Лідер»).

С. МАКСИМОВ.

10

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

9 вересня 1989 Р.

3 11 по 17 вересня

понеділок

11 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Футбольний огляд. 9.05 — «Не можу сказати «прощай». Художній фільм. 10.35 — У світі творин. 15.30 — «Слово про Льва Толстого». Документальний фільм. Фільм 3. 16.30 — «В Україні веселі дитинства». Мультифільм. 16.50 — Фольклорне свято. 17.15 — Прем'єра документального фільму «Слово надається адвокату». 17.45 — Дитяча година. З уроком французької мови. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Економіка і ми. 19.45 — Зірки світової опери у Державному Великому театрі Союзу РСР. Благодійний вечір у фонд допомоги Вірменії. 21.00 — Час. 21.40 — За оперативними зведеннями (МВС СРСР повідомляє). 21.50 — Продаження благодійного вечора з Великого театру Союзу РСР. У перерві — 23.00 Сьогодні у світі. 0.55 — «Невинуватий брехун». Художній фільм. 2.15 — Новини. 2.20 — Пісня-89. 3.30 — «Варіації на балетні теми». Фільм-концерт.

УТ

16.30 — Новини. 16.40 — «СОНЯЧНЕ КОЛО». (ВСЕСОЮЗНЕ СВЯТО ДИТЯЧОЇ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ). (Кіровоград на Республіканське телебачення). 17.40 — «ДЕНЬ ЗА ДНЕМ». (Кіровоград). 18.00 — Концерт. 18.30 — «На Київській хвилі». Інформаційний випуск. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК». «ЛЮДСЬКИЙ ФАКТОР І ПЕРЕБУДОВА». В ПЕРЕДАЧІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ ДОКТОР МЕДИЧНИХ НАУК В. ПОНОМАРЕНКО (Москва), ДОКТОР МЕДИЧНИХ НАУК В. КОПАНЕВ (Ленінград), ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК Р. МАКАРОВ

ГОЙДАЛКА ВГОРУ, ГОЙДАЛКА ВНИЗ...

Кажуть, що тренери «Зірки» образилися на «Молодий комунар» за те, що газета порівняла попереднє турне до Одеси, Миколаєва і Кривого Рога, а також нищівну поразку від корабелів (0:5) з добробом дзорової команди. Хтозна, можливо ми дещо й переборщили в своїх більшість пристраях, бо вже наступні три «домашні» матчі принесли нашим землякам п'ять повноцінних очок, а вболівальникам колективу — справжню насолоду від безкомпромисної гри. «Зірка» впритул наблизилася до «елітарної» десятки, кот-

ра в разі реорганізації другого ешелону нашого футболу (а така ймовірність все ще не виключена) увійде до ліги майстрів кількох республік. Отже, візид до Ровно, Луцька та Тернополя має показати, наскільки серйозні наміри «Зірки».

Усі три матчі (в тому числі й з аутсайдером — ровенським «Авангардом») проходили у впертій боротьбі і всі вони, на великий жаль, закінчилися поразкою кіровоградців: у Ровно та Луцьку — 0:1, у Тернополі — 1:2.

середа

13 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — Ранкова інформаційно-музична програма. 7.30 — Телеміст «Від столиці — до столиці». Зустріч депутатів Верховної Ради СРСР і членів Конгресу США. Про екологічні проблеми планети. 9.00 — Пісні і танці народів СРСР. 9.30 — «Спрут-3». Художній фільм. 1 серія. 10.35 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». Болгарія. 10.55 — Клуб мандрівників. 15.30 — Музична скарбниця. Теорія Ф. Шопена виконує Н. Штарман. 16.45 — Мультифільм. 16.55 — Об'єкти. 17.25 — Дитяча година. З уроком англійської мови. 18.25 — «Опін відно оселі». 18.40 — Сьогодні у світі. 18.55 — Футбол. Європейські кубки. 21.00 — Час. 21.40 — «Актуальне інтерв'ю». 21.50 — Футбол. Європейські кубки. У перерві — 22.50 Сьогодні у світі. 0.40 — «Радощі серпелиного янгу». Художній фільм. 1.53 — Новини. 1.58 — «Запрошення на вечір... Володимир Винокур». 2.58 — «Що знає про кохання кохання». Ліричний концерт.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Док. кінопрограма студії «Українохроніка». 10.10 — Любителям хорошої музики. 10.50 — Село і люди. 11.20 — Українські народні пісні у виконанні Ю. Синельникової. 11.40 — Шкільний екран. 5 кл. Історія УРСР. 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — Телефільм «Аліса». 17.15 — О. Олесь. «Бабуся і ведмідь». Лялькова вистава. 18.00 — До 50-річчя возз'єднання Західної України з Українською РСР у складі СРСР. «За духовну свободу». 18.30 — «ДЕНЬ ЗА ДНЕМ». (Кіровоград). 18.50 — КІНОХВИЛІНКА. (Кіровоград). 19.30 — КОМСОМЛ І ПЕРЕБУДОВА. ПЕРЕДАЧА ІВ СЕРГІЯ БЕРГЕРА ГОЛОВА КОЛГОСПУ 40-РІЧЧЯ ЖОВТНЯ БОЕРИНЬКОГО РАЙОНУ. (Кіровоград). 21.10 — Усім миром. Громадсько-політична програма. 20.40 — Реклама КООП. 20.45 — На добраніч, діти. 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Катруся». 22.55 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Хто прокинеться півнем?». Науково-популярний фільм. 8.35 9.35 — Природознавство. 3 кл. «Я їду лісом». 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.40 — Фізика. 7 кл. Здрастуй, фізико! 11.05 — Новини. 11.15 — «Хто прокинеться півнем?». Науково-популярний фільм. 12.10 — Прем'єра документального фільму «Цей невга-

мовний Воронко». 12.35 — Улюблені мелодії минулих років. 13.00 — Новини. 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Анна Павлова». 3 серія. 18.05 — Телестудія міст РРФСР. Курськ. 19.05 — У народу пісні, як струмон. 19.35 — Екран документального фільму. Прем'єра документального телефільму «Повернення». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Треба пам'ятати... 20.55 — Л. Боккеріні. Соната ля мажор. 21.00 — Час. 21.40 — Фільми союзних республік. «Ніч без праю». Художній фільм. Прем'єра. 22.45 — З наших фондів. Р. Штраус. «Домашня симфонія». 23.30 — Новини.

четвер

14 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Футбол. Європейські кубки. 11.05 — «Спрут-3». Художній фільм. 2 серія. Прем'єра. 12.05 — Дитяча година. З уроком англійської мови. 15.30 — Документальні фільми телестудій країни «Провісницька ідея», «Полонені вітрилами». 16.15 — Мультифільми «Маруся Богуславна», «Аргонати». 16.45 — Діалог з комп'ютером. 17.30 — Про культуру побуту на землі. 18.00 — Партком і перебудова. 18.30 — Сьогодні у світі. 18.45 — ...До шістнадцяти і старші. 19.30 — Телеміст «Від столиці — до столиці». Зустріч депутатів Верховної Ради СРСР і членів Конгресу США. Про екологічні проблеми планети (повтор). 21.00 — Час. 21.40 — Актуальне інтерв'ю. 21.50 — «Спрут-3». Художній фільм. 2 серія. Прем'єра. 22.50 — Сьогодні у світі. 23.05 — «Якось... зустрілися...». Концерт за участю ансамблю пантоміми під керівництвом О. Кірюшова. 23.40 — «Людина-негідник». Художній фільм. 1.06 — Новини. 1.11 — По музеях і виставочних залах. «Дрезденська картинна галерея. Врятовані шедеври». 1.41 — Я. Френкель. «Про розлучення і зустрічі».

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Худ. фільм «Дожиємо до понеділка». 11.00 — Все про кіно. 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей «Веселка». 17.10 — Республіканська фізико-математична школа «Метод координат». Передача перша. 17.40 — Фільм-концерт «Падолист». 18.00 Народна влада. Обговорення проєкту Закону УРСР про вибори народних депутатів. 18.30 — Пісні В. Соловйова-Седого. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «ЧИСТА КРИНИЦЯ». ВИСТУПАЮТЬ ХУДОЖНІ КОЛЛЕКТИВИ ОЛЕКСАНДРІВСЬКОГО БУДИНКУ ПІОНЕРІВ. (Кіровоград). 20.10 — Політична трибуна. Заступник голови Ради Міністрів УРСР В. Г. Урчунін.

ФУТБОЛ

Коротко про перебіг цих зустрічей. «Волни» вирвала два очка після сумнісного пенальті, призначеного у ворота Олега Самсоєнко. Одинадцятиметровий штрафний удар на останніх хвилинах зустрічі перекреслив надії кіровоградців прийняти на очко в матчі з тернопільськими футболістами. А до цього матч був рівним, на гол господарів майданчика «Зірка» відповіла влучним ударом Сергія Лонтінова.

Після трьох поразок поспіль наша команда посідає шістнадцяте місце в турнірній таблиці. Вчора відбувся черговий тур. «Зірка» приймала на своєму полі вінницьку «Ниву».

М. ПОЛІЩУК.

10.40 — На добраніч, діти. 21.00 — «Час». — Молодіжна студія «Гарт». 23.10 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Скільки коштів пейзаж?». Науково-популярний фільм. 8.35 9.35 — Природознавство. 5 кл. Сонце і Сонячна система. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.40 — Біологія. 8 кл. Павуки. 11.05 — Новини. 11.15 — «Скільки коштів пейзаж?». Науково-популярний фільм. 12.10 — «Заповіт Віри Мухомової». Документальний фільм. 12.30 — «Рівно о сьомій по хвилинці». Фільм-концерт. 13.00 — Новини. 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Анна Павлова». 4 серія. 18.05 — Про час і про себе. Е. Багрицький. 18.25 — Хокей. Товариська зустріч. «Хімія» (Воскресєнєв) — «Калгарі Флеймз» (Нагада). У перерві — 19.50 — Вечірня казка. 21.00 — Час. 21.40 — Фестиваль ФРН «Музична культура сьогодні». Концерт симфонічного оркестру Західнонімецького радіо м. Кельна в Концертному залі ім. П. Чайковського. 22.40 — Стендова стрільба. Чемпіонат світу. 23.10 — Новини.

п'ятниця

15 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Людина Земля. Всесвіт. 9.35 — «Спрут-3». Художній фільм. 2 і 3 серії. 11.40 — ...До шістнадцяти і старші. 15.30 — Фільм — дітям. «Вершини на якого чекати». Художній фільм. 1 і 2 серії. 17.45 — Зрастуй, Коста-Ріко! До національного свята дня незалежності. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Дитячий гумористичний кіножурнал «Ералаш». 19.15 — Концерт ансамблю народного танцю «Зем». Таджикистії РСР. 19.35 — Хвилинки поезії. 19.45 — Вас запрошує В. Чернушенко. Зустріч з Ленінградською академією хорошею капеллою ім. М. Глінино у Колонному залі Будинку спілок. 21.00 — Час. — 21.40 — «Спрут-3». Художній фільм. 3 серія. Прем'єра. 22.45 — Це було... було... 23.05 — Погляд. 0.50 — «Дзеркало для героїв». Художній фільм. 1 і 2 серії. 3.03 — Новини. 3.08 — Театр естради. Валентина Толкунова. Монолог жінки.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Худ. фільм із субтитрами «Продовження роду». 10.45 — Концерт. 11.35 — Резерв. 11.40 — Шкільний екран. 11 кл. Російська література. 12.10 — Новини. 12.25 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.45 — На допомогу школі музика, творчість Я. Степового. 17.15 — «ДЕНЬ ЗА ДНЕМ». (Кіровоград). 18.15 — «ОБ'ЄКТИВ РОЗПОПІДАЄ». НАРОДНА САМОДІЛЬНА КІНОСТУДІЯ «ЗІРКА» В О ПО СІВАЛКАХ «ЧЕРВОНА ЗІРКА». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Земле моя «Сиваштине море». 20.15 — Годе джаз-квінтет під керівництвом П. Пашкова. 20.45 — На добраніч, діти. 21.00 — «Час». 21.40 — М. Корнеев. Загада Георгія Седова. Прем'єра телевистави. 22.35 — Новини.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Місто і природа». Науково-популярний фільм. 8.35 9.35 — Історія. 5 кл. Льодове побище. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Англійсь-

ка мова. 2 рік навчання. 11.40 — Література. 6 кл. Біографічно-художній фільм. 11.05 — Новини. 17.10 — «Місто і природа». Науково-популярний фільм. 12.10 — «Михайло Коцюбинський». Документальний фільм. 13.00 — Новини. 13.10 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Анна Павлова». 5 серія. 18.10 — За волею хвилі. Естрадна програма. 18.25 — Хокей. Товариська зустріч. «Спартак» (Москва) — «Вашингтон Кепіталз» (США). У перерві — 19.50 — Вечірня казка. 21.00 — Час. 21.40 — «Втеча». Телевистава. Прем'єра. 23.50 — Новини.

субота

16 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — «Спрут-3». Художній фільм. 3 серія. 9.35 — Домашня академія. 10.05 — Живи, Земле! 11.00 — Розмова по суті. Латвійський варіант. Про економічні проблеми перебудови в Латвії. 12.30 — В країнах соціалізму. 13.00 — Ваш вихід, артисте. 13.15 — Година науково-популярного кіно. 14.15 — Кіномистецтво союзних республік. Узбецька РСР. 15.20 — «Равлик». Мультифільм. 15.30 — «Червогий дипломат». Художній фільм. 1 і 2 серії. 17.35 — Віват, Росіє! Російська музика XVIII ст. 17.55 — Пам'ята. Міжнародна програма. 18.55 — Стіна. Репортаж з дивізії ім. Ф. Дзержинського. 19.25 — Фільми режисера В. Жалаквічюса. Художній фільм. «Розповідь невідомої людини». 21.00 — Час. 21.40 — Аншлаг. Ачшлаг. 22.50 — Що? Де? Коли? 0.25 — «Красень-мушкетер». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.28 — Новини. 2.33 — Клоун з осінню у серці. Л. Енгібаров. Естрадно-циркова вистава.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — З української класики. Фільм-вистава «Наталка-Полтавка». 11.05 — Солдатські листи. 11.50 — Любителям джазу. 12.30 — Доброго вам здоров'я. 13.00 — «З бабусиною скрині». Зустріч із школярами Івано-Франківщини. 13.40 — Новини. 13.55 — Театр і час. 15.10 — Реклама. 15.15 — «Урок без дзвоника». 15.45 — Дон. телефільм «Я. Довженко». 17.00 — Суботні зустрічі. Музична культура України. 18.30 — Науково-популярний фільм «Поговоримо про етнік». 18.40 — Реклама. 18.45 — Скарби музеїв України. К. Білонур «Квіти в тумані». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Телеурійр «Сонячні кларнети». 20.45 — На добраніч, діти. 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Фотографія з жінкою та динком кабаном». 23.15 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Сільська година. 9.15 — Співає і танцює молодість. 9.30 — «Рідня». Художній фільм з субтитрами. 11.05 — Новини. 11.15 — Спорт і особистість. Всесвітній студентський ігри. 11.55 — «Шляхи-дороги Тараса». Передача 2 — «В ступі безкраїм за Уралом». 13.00 — Новини. 13.10 — Короткометражні художні телефільми кіностудії ім. М. Горького. «Як я був самотнім». «Небезпечний приз». 13.45 — Пісня-89. 13.55 — Показують театри країни. М. Терент'єв. «Пожежний кінь». Фільм-вистава Чувацького драматичного театру ім. К. Іванова. Прем'єра. 16.00 — Телевізійний музичний збонмент. На благодійних вечорах Радянського фонду культури. Концерт Е. Нестеріна і оркестру ро-

сійських народних інструментів Держтелерадіо СРСР під керівництвом М. Нестеріна.

неділя

17 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — З ранку раненько. Розважально-познавальна передача для дітей. 10.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Навколо світу. 12.30 — У світі казок і пригод. «Принц Баян». Художній фільм. Вперше. 14.00 — Музичний кіоск. 14.30 — Здоров'я. 15.15 — Мультифільм. 15.40 — Дім для мадонни. 16.25 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». Народні ритми Малі. 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Нездільний кінозал. Прем'єра мультифільму «Казка про старе відлуння». Прем'єра документального фільму «Клуб опівнічників». 19.10 — «Хатина дядька Голя». Художній фільм. (США). Вперше. 21.00 Час. 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — «Спрут-3». Художній фільм. 4 серія. Прем'єра. 23.00 Джазові портрети. 23.50 — Футбольний огляд. 0.25 — «Забороюна зона». Художній фільм. 2.16 — «Навколо сміху». Вечір сатири і гумору в Концертній студії Останкіно.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — У неділю вранці. 10.50 — Вперше на екрані УТ «Слідопит». 12.20 — Сьогодні — День працівників лісу: теле-нарис «П'ять розповідей про людей лісу». Телевистава «Полковник корпусу Лісничих». 13.50 — Новини. 14.00 — Мультифільм на замовлення. 15.00 — «Село і люди». 15.30 — Ви нам писали. Передача за листами глядачів. 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — Реклама. 17.10 — М. КРОПИВНИЦЬКИЙ «ПОШИЛИСЯ В ДУРНІ». ПРЕМ'ЄРА ТЕЛЕВІСТАВИ (Кіровоград на Республіканське телебачення). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Спортивна програма. 1. Телеспортарева. 2. Чемпіонат СРСР з футболу «Чономорець» (Одеса) — «Памір» (Душанбе). 11 тайм. 20.45 — На добраніч, діти. 21.40 — Прем'єра науково-популярного фільму «Слідами снігової людини». 22.55 — Вечірній вісник.

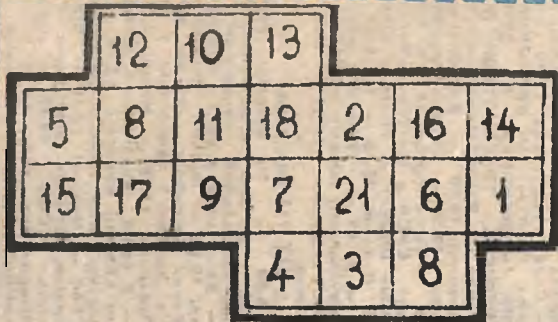
ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.20 — До Дня працівників лісу. Документальний фільм. 9.10 — Хочу знайти своє призначення. 10.00 — Фільми студій союзних республік. «Таємні милості». Художній фільм. 1 серія. Прем'єра. 11.05 — Новини. 11.15 — 2 серія художнього телефільму «Таємні милості». 12.20 — Телестудія міст РРФСР. Свердловськ. 13.00 — Новини. 13.10 — Кіномеридіан. Слідами фестивалю «Гласність у США». 14.10 — «Образ». Літературна гра. 15.25 — «Презентація». 17.00 — Новини. 17.10 — Спорт для всіх. Уроки Джуні. 17.25 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Флейта». 17.55 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Москва) — «Дніпро». У перерві — 18.45 — Бонс. Чемпіонат світу. 19.50 — Л. Врубел. Композиція для двох фортепіано. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Х. Альфен. Симфонія № 4 «З мого берега». 21.00 — Час. 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — Хокей. Товариська зустріч. «Динамо» (Москва) — «Вашингтон Кепіталз» (США). 2 і 3 періоди.

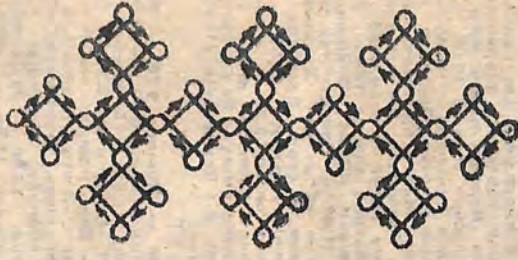

НА ДОЗВІЛЛІ

Надходять на оголошення в «МІ» конкурс перших ребусів й чайвордів. Нагадуємо, що кращі з них ми друкуватимемо, автор же найцікавішого і

найнезвичайнішого матиме грамоту й оригінальний приз редакції. Сьогодні публікуємо один з надісланих та відповідь на ребус за 22 липня. Треба знайти 4 фігури, щоб при складанні вплисаних у них цифр вийшла сума 50.

«ЗОБРАЗИТЬ МЕНЕ ОФСЕТНОЮ!»

У середині травня ми зверталися до тебе, читачу, лагідно й примирливо: «Ще не передплата «Молодіжки» на 1990-й? За півроку, що минуло, не зібрався! Ну гаразд, попереду маеш майже стільки ж. Не барись! Інджай у свої Судаки, дерись на Аю-Даги, протрай «банан» на фінальних матчах екстра-команд, але з передплатою не жартуй. 1 жовтня буде пізно. Якщо до кінця щиро — ми ж не були надомучливіми. Зловживали рекламою «МІ»? Не зловживали. Переобтяжували тебе зайвими нагадуваннями, що газета в 1990 році буде офсетною, як ляля? Не переобтяжували. Обридали поронімими бланками абонементів у натуральну величину, щоб ти заповнив їх, не встаючи з фотеля? Але ж ні! Посередині літа ми скромно нагадали, що час летить, і тоді цього нагадування вже змінився, став осінньо-трижовким. Наприкінці серпня був відчайдушний фотознімок (19.08) та нарікання служби розповсюдження преси на черепащині темпі передплати видань (26.08).

Сьогодні, вочевидь, це останнє до тебе звертання... Якщо чесно — воно між нами «не тесе». Або ти, читачу, важкий на підйом, або перенаситився новинами, або це аж так на тебе впливають перепади сонячної активності. Або! Ми на роль екстра-сенса не посягаємо, однак принагідно говоримо, що в РОЗДРІБ наступного року «Молодий комуняр» уже точно надходитиме не 8-копійним, а відчутно дорожчим. Передплата ж ціна на диво стійко поки що лишається тією самою — 2.40.

22 дні — і... Прощай! До побачення!

Редактор

Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комуняр» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины. На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС, м. Кировоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та айськово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-80; коректорської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кировоградська правда» Кировоградського обкому Компартії України, м. Кировоград, вул. Глінки, 3.

БК 02966. Підкає 61103. Зам. № 408. Тираж 50 100.

Єлисаветград: місто-музей?

У наш час, мабуть, не знайти людини, яка у своєму житті хоч раз не побувала у краєзнавчому, історичному чи художньому музеї. Відвідаючи музей, ми часто вваємо, що він великий склад культурних чи історичних цінностей, які можна прийти та подивитися. Заступник директора Кировоградського краєзнавчого музею по науковій роботі Павло Васильович БОСНИЙ — іншої думки:

— Що ж, музей можна назвати складом культурних та історичних цінностей. Адже одне з головних завдань цього закладу культури — зберегти експонати для наступних поколінь. Але у багатьох музейних експозиціях виставлена лише незначна частка того, що є у сховищах. Викликане це недостатньою експозиційною площею. Функції музею набагато ширші, ніж складу старожитностей. Тут проводиться наукова робота, конференції, виставки, навіть концерти. Скажу так: мета музею — зробити історію зримою, пробудити до неї цікавість.

— Кировоградський краєзнавчий музей зачинений на ремонт та реекспозицію п'ятий рік. Чи поповнювалися за цей час фонди музею?

— Так, і дуже інтенсивно. За цей час колекція музею зросла майже на 10 тисяч одиниць зберігання. Серед них — ювелірні вироби відомої на весь світ майстерні Фаберже, колекція срібних монет, серед яких — карбованці часів Анни Іоаннівни, літографії, більшість друкованої продукції до 1000-річчя хрещення Русі. Багато експонатів закуплені у населення.

— Коли музей знову розчинить двері для кировоградців та гостей міста, чим він їх порадує?

— У новій експозиції ми намагатимемося зробити виставки, які будуть охоплювати вузлові проблеми історії області та міста, зв'язку Жовтневої революції та сучасності, охорони природи у нашому краї, покажемо історію Єлисаветграда у старовинних фотографіях...

— Кировоградці вже снували за своїм краєзнавчим музеєм і з нетерпінням

чекають його відкриття. Та чи не мало у нашому місті музейних закладів?

— Зараз у нашому місті фактично лише три музеї — краєзнавчий, картинна галерея та музей М. Л. Кропивницького. Зараз іде робота над створенням ще одного музею — нашого земляка, видатного художника О. О. Осмьоркіна.

Для Кировограда це дуже і дуже мало. Той хто хоч трохи знайомий з історією нашого міста, мене зрозуміє. З Єлисаветградом, який був одним з культурних центрів України, з Кировоградом пов'язано життя багатьох видатних і талановитих художників та музикантів, акторів і письменників... Ось чому нашому місту вкрай необхідні музей мистецтва, художній, літературний. А який чудовий музей можна було б створити у відомому всім історичному пам'ятнику — фортеці. Робити ці музеї необхідно з найширшим залученням громадськості.

І ще така думка. У нашому місті багато старовинних, цікавих з архітектурної точки зору будинків. Чому б не подумати над створенням своєрідного міста-музею? На мій погляд, Кировоград цього заслуговує.

Вів розмову Г. ХАРИТОНОВ.

Без слів.

Мал. В. ШИЛОВА.

СКІЛЬКИ РОКІВ НАМ ЖИТИ?

ВИСТУПАЮЧИ на сторінках тижневика, завідувачий відділом медичної статистики обласної лікарні А. Ф. Добровольський запропонував для опублікування в газеті різноманітні статистичні дослідження по нашій області. Сьогодні ми друкуємо одне з них.

Одним із загальних показників, за якими характеризують здоров'я населення, є показник середньої тривалості життя, який дає інформацію про те, скільки в середньому будуть жити особи даної статі і віку, якщо стабільними будуть усі фактори, що впливають на здоров'я: умови праці і відпочинку, стан навколишнього середовища, стан охорони здоров'я і т. д.

Для жителів Кировоградської області середня тривалість життя характеризується такими величинами:

Вік	Середня тривалість життя			Різниця показників чоловіків і жінок
	Усе населення	Чоловіки	Жінки	
До 1 року	69,3	63,7	74,3	-10,6
1 рік	69,6	64,1	74,4	-10,3
2 роки	68,9	63,4	73,7	-10,3
3 роки	68,0	62,4	72,7	-10,3
4 роки	67,0	61,5	71,8	-10,3
5-9 років	66,0	60,6	70,8	-10,2
10-14 років	61,2	55,7	66,0	-10,3
15-19 років	56,4	50,9	61,2	-10,3
20-24 роки	51,6	46,2	56,3	-10,1
25-29 років	47,0	41,8	51,5	-9,7
30-34 роки	42,4	37,4	46,7	-9,3
35-39 років	38,0	33,1	41,9	-8,8
40-44 роки	33,8	29,2	37,3	-8,1
45-49 років	28,8	25,6	32,8	-7,2
50-54 роки	25,7	21,8	28,3	-6,5
55-59 років	22,0	18,6	24,1	-5,5
60-64 роки	18,3	15,2	20,0	-4,8
65-69 років	14,7	12,2	16,0	-3,8
70-74 роки	11,9	10,0	12,8	-2,8

75-79 років 9,0 7,7 9,6 — 1,9
80 років і старші 6,7 5,8 7,0 — 1,2

Наведені дані були одержані на початку 80-х років. За останні 5-7 років показник виріс на 1,3 року. Тому, за тих умов життя, які ми маємо на сьогодні, треба внести поправку приблизно +1,3 року.

Як користуватися таблицею! Якщо ви, наприклад, хочете дізнатися, скільки ще належить прожити чоловікові у віці 57 років, знайдіть відповідь по рядку «55-59 років» у графі «Чоловіки» — 18,6 років. Плюс поправка 1,3 роки. Отже, середня тривалість життя чоловічого населення Кировоградської області у віці 57 років — близько 20 років.

Звичайно, по таблиці не можна визначити, скільки жити тій чи іншій людині конкретно.

У журналі «Твое здоров'я» №2 за цей рік опубліковані дані про те, наскільки впливають на тривалість життя ті чи інші фактори. Зверніть увагу:

— якщо двоє ваших бабусь чи дідусів прожили 80 років і більше, збільшить результат на 5 років
— якщо ви одружені +4 роки
— якщо вам більше 40 і у вас немає зайвої ваги +3 роки
— якщо ваші фізичні тренування: помірні і регулярні +3 роки
— якщо ви рухливі і регулярні +5 років
— якщо ви рухливі на роботі +3 роки

— якщо ви людина малознаюча +2 роки

— якщо ви розважливі і практичні +2 роки

— якщо ви вважаєте себе щасливою людиною і в цілому задоволені своїм життям + від 1 до 5 років

— якщо температура у вашому житлі не більше 20° +2 роки

— якщо у вас вища освіта +3 роки

— якщо більшу частину життя ви про-

вели у сільській місцевості +4 роки
— якщо ви регулярно проходитье медичний огляд +3 роки.

— Якщо хто-небудь з батьків, бабусь чи дідусів, сестра або брат померли від інфаркту міокарду чи мозгового інсульту у віці молодше 50 років —4 роки

— «—» у віці від 50 до 60 —2 роки
— якщо у когось із ваших батьків, дідусів чи бабусь був діабет, захворювання щитовидної залози, рак молочної залози чи рак органів системи травлення, астма чи хронічний бронхіт —3 роки

— якщо ви старші 25 років і неодружені —1 рік за кожні 10 років

— якщо на кожного члена сім'ї виходить менше 160 карбованців в місяць і це вас турбує щодня —2 роки

— якщо більшу частину життя на ваших утриманнях випадало більше 50 карбованців із вашого місячного зарплатку —3 роки

— за кожні 4,5 кілограма зайвої ваги —1 рік

— якщо ви прожили більшу частину життя в міських умовах —2 роки

— якщо ви спите понад 9 годин на добу —5 років

— якщо ви часто хворієте —2 роки

Одержавши по таблиці результати відповідно до вашого віку і статі, уточніть показник для себе, точніше для осіб, що ведуть ваш спосіб життя, з урахуванням усіх плюсів і мінусів.

Звичайно, розрахунки носять орієнтовний характер. Але над одержаним показником варто задуматися і ви побачите, що продовжити своє життя на 5-10 років можна без особливих складностей, якщо ви з сьогоднішнього дня внесете певні корективи у свій спосіб життя. А які саме — вирішуйте самі.

А. ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ,

зав. відділом медичної статистики обласної лікарні.